

ROMÂNIA
JUDEJUL CONSTANȚA
MUNICIPIUL CONSTANȚA
CONSILIUL LOCAL

PROIECT DE HOTĂRÂRE AVIZAT
SECRETAR GENERAL
VIORELA -MIRABELA CĂLIN

PROIECT DE HOTĂRÂRE NR. 484/19.11.2021
pentru aprobarea Strategiei culturale a municipiului Constanta
pentru perioada 2021-2031

Consiliul local al municipiului Constanta, întrunit în ședința ordinară din data de _____;

Luând în dezbatere:

231866 - referatul de aprobare al domnului primar Vergil Chițac, înregistrat sub nr. 231866/19.11.2021,

232064 - raportul de specialitate al Direcției Cultură, Educație, Sport, Turism nr. 232064/19.11.2021

- raportul de informare și consultare a publicului pentru Proiectul de hotărâre privind aprobarea Strategiei culturale a municipiului Constanta pentru perioada 2021-2031 înregistrat sub nr. 223148/10.11.2021

- avizul Comisiei de specialitate nr. 1 pentru studii, prognoze economico - sociale, buget finanțe și administrarea domeniului public și privat al municipiului Constanta;

- avizul Comisiei de specialitate nr. 2 pentru organizare și dezvoltare urbanistică, realizarea lucrărilor publice, protecția mediului înconjurător, conservarea monumentelor istorice și de arhitectură;

- avizul Comisiei de specialitate nr. 3 pentru servicii publice, comerț, turism și agrement;

- avizul Comisiei de specialitate nr. 4 pentru activități științifice, învățământ, sănătate, cultură, sport, culte și protecția muncii;

- avizul Comisiei de specialitate nr. 5 pentru administrație publică, juridică, apărarea ordinii publice, respectarea drepturilor și libertăților cetățeanului;

În temeiul art. 129 alin. (2), lit. b) și lit. c), alin.(4) lit. f), alin(9) lit. a) și art. 196 alin. (1) lit. a) din Ordonanța Guvernului nr. 57/ 2019 privind Codul administrativ, cu completările și modificările ulterioare;

HOTĂRĂȘTE:

Art.1. Se aprobă Strategia culturală a municipiului Constanta pentru perioada 2021-2031, conform anexei care face parte integrantă din prezenta hotărâre.

Art.2. Serviciul secretariat, relații consiliul local și administrația publică va comunica prezenta hotărâre Direcției Cultură, Educație, Sport, Turism în vederea aducerii la îndeplinire și Instituției Prefectului Județul Constanta, spre știință.

Prezenta hotărâre a fost votată de consilierii locali astfel:

_____ pentru, _____ împotrivă, _____ abțineri.

La data adoptării sunt în funcție _____consilieri din 27 membri.

PREȘEDINTE ȘEDINȚĂ,

CONTRASEMNEAZĂ
SECRETAR GENERAL,
VIORELA-MIRABELA CĂLIN

Constanta

Nr. _____ / _____

ROMÂNIA
JUDEȚUL CONSTANȚA
MUNICIPIUL CONSTANȚA
PRIMAR
Nr. 23/266/19.11.2021

REFERAT DE APROBARE

În prezent, sectorul cultural din municipiul Constanța nu beneficiază de un document strategic pe termen mediu și lung asumat la nivelul unității administrativ-teritoriale, care să poată constitui baza întregului sistem de planificare și acțiune culturală de la nivel municipal, capabil să ofere domeniului cultural coerență și continuitate și să permită fundamentarea documentelor strategice, precum și a documentațiilor operaționale pentru programe și proiecte cu fonduri publice în domeniul cultural.

Municipiul Constanța are nevoie de reconectarea urgentă la viața culturală de calitate și de amplitudine care se desfășoară la nivel național și european, precum și, prioritar, la nivelul principalilor poli de dezvoltare culturală din România prin elaborarea și aplicarea unei Strategiei culturale a municipiului Constanța pentru perioada 2021-2031

Principalele axe strategice ale Strategiei culturale vor fi : Peninsula. Constanța – coroana culturală sezonieră a României și coroana culturală a Constanței; Infrastructura. Dezvoltarea infrastructurii culturale și conexe; Mozaicul și Multiculturalitatea. Constanța-mozaic multicultural, multi-etnic și multiconfesional; Administrația. Consolidarea capacității de acțiune și intervenție a aparatului administrativ în domeniul cultural; Coeziunea. Consolidarea coeziunii culturale locale; Cetatea. Cultura ca motor al dezvoltării durabile locale, ca șansă pentru toți și ca instrument de capacitate la viața Cetății a noilor generații; Creativitatea. Încurajarea creativității culturale autohtone.

Fiecare axă strategică este articulată prin obiective specifice, însoțite de propuneri de acțiuni/măsuri și mecanisme care sunt deja disponibile sau care pot fi dezvoltate în perioada de implementare a Strategiei culturale.

Dezvoltarea unei construcții strategice conform axelor stabilite, va reprezenta o garanție a obținerii unor schimbări structurale progresive, pe toate domeniile relevante, în perioada de implementare a Strategiei (2021-2031).

Abordarea-cadru a acestui document strategic este una de tip transversal, care vizează orașul Constanța ca ecosistem (cultură, economie, mediu, tineret etc) și cultura ca parte naturală/organică a acestui ecosistem.

În elaborarea Strategiei au fost consultate documentele principale de politici publice la nivel național, regional și local relevante pentru domeniul cultural (atât cele deja adoptate, cât și cele în curs de adoptare pentru următoarea perioadă).

Prin elaborarea și adoptarea Strategiei culturale a municipiului Constanța pentru perioada 2021-2031 se creează premisele unei acțiuni culturale integrate și eficiente în plan cultural a administrației și comunității culturale locale, o autentică foaie comună de parcurs în domeniul cultural.

În conformitate cu prevederile Legii nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de hotărâre a fost postat spre consultare publică pe site-ul Primăriei Municipiului Constanța pentru o perioadă de 30 zile lucrătoare.

În temeiul prevederilor art.136 alin.(1) din O.U.G. nr.57/2019 privind Codul administrativ inițiez spre dezbatere și aprobare proiectul de hotărâre privind aprobarea Strategiei culturale a municipiului Constanța pentru perioada 2021-2031

PRIMAR

VERGIL CHIȚAC

Chițac

25

ROMÂNIA
JUDEȚUL CONSTANȚA
PRIMĂRIA MUNICIPIULUI CONSTANȚA
DIRECȚIA CULTURĂ EDUCAȚIE SPORT TURISM
BIROU PROIECTE CULTURALE SPORTIVE SI SOCIALE
Nr. 23869 / 19.11.2024.

RAPORT

privind proiectul de hotărâre pentru aprobarea Strategiei culturale a municipiului
Constanța pentru perioada 2021-2031

În prezent, sectorul cultural din municipiul Constanța nu beneficiază de un document strategic pe termen mediu și lung asumat la nivelul unității administrativ-teritoriale, care să poată constitui baza întregului sistem de planificare și acțiune culturală de la nivel municipal, capabil să ofere domeniului cultural coerență și continuitate și să permită fundamentarea documentelor strategice, precum și a documentațiilor operaționale pentru programe și proiecte cu fonduri publice în domeniul cultural.

Municipiul Constanța nu a beneficiat până în prezent de un cadru strategic autonom a sectorului cultural, de o strategie culturală sectorială, în timp ce numeroase alte orașe din țară (Arad, Baia-Mare, Brașov, București, Cluj-Napoca, Craiova, Oradea, Sfântu-Gheorghe, Timișoara etc.) au elaborat deja strategii culturale sectoriale și au o dinamică exponențială în domeniu.

Municipiul Constanța are nevoie de reconectarea urgentă la viața culturală de calitate și de amplitudine care se desfășoară la nivel național și european, precum și, prioritar, la nivelul principalilor poli de dezvoltare culturală din România.

Motivația elaborării unui cadru strategic pentru sectorul cultural la nivelul municipiului Constanța are la bază următoarele considerente:

- necesitatea reconectării municipiului la procesele culturale de calitate și de amplitudine existente/funcționale la nivel național;
- valorizarea și potențarea patrimoniului cultural material și imaterial existent la nivelul municipiului Constanța și crearea unui cadru strategic dedicat/autonom pentru sectorul cultural la nivelul municipiului, care să fundamenteze măsurile, acțiunile și politicile în domeniu;
- consolidarea coeziunii culturale la nivelul unității teritorial-administrative Constanța (UAT Constanța) și consolidarea capacităților de colaborare între autoritățile locale, instituțiile publice și operatorii culturali independenți;
- crearea și consolidarea premiselor pentru elaborarea unor documentații operaționale performante la nivelul municipiului pentru buna gestionare a unor programe și proiecte cu fonduri publice în domeniul cultural;
- crearea premiselor pentru îmbunătățirea și consolidarea subindicatorilor de vitalitate culturală: infrastructura culturală, participarea culturală, cheltuielile bugetare alocate sectorului cultural, resursele umane specializate și industriile creative;
- necesitatea coroborării politicilor culturale cu alte politici sectoriale și potențarea capacității UAT Constanța de a elabora și implementa documente-cadru sectoriale de tip strategic;
- consolidarea capacității UAT Constanța de schimbare a abordării în cadrul planificării strategice, prin trecerea de la o abordare preponderent sectorială la o abordare preponderent transversală, ținând cont de interdependența dintre sectorul cultural și celelalte sectoare, domenii și acțiuni ale planificării publice ;

- consolidarea capacității UAT Constanța de livrare/asigurare/facilitare/gestionare a unor servicii publice de calitate în domeniul culturii, de promovare a accesului la cultură și a diversității expresiilor culturale și de susținere a rolului culturii ca factor de dezvoltare durabilă;
- racordarea sectorului cultural și a activității acestuia de la nivelul municipiului la realitățile culturale și sociale ale secolului 21.

Astfel sunt stabilite principalele axe strategice ale Strategiei culturale :

1. PENINSULA. Constanța – coroana culturală sezonieră a României. Peninsula – coroana culturală a Constanței;
2. INFRASTRUCTURA. Dezvoltarea infrastructurii culturale și conexe;
3. MOZAICUL/MULTICULTURALITATEA. Constanța – mozaic multicultural, multi-etnic și multiconfesional;
4. ADMINISTRAȚIA. Consolidarea capacității de acțiune și intervenție a aparatului administrativ în domeniul cultural;
5. COEZIUNEA. Consolidarea coeziunii culturale locale;
6. CETATEA. Cultura ca motor al dezvoltării durabile locale, ca șansă pentru toți și ca instrument de capacitate la viața Cetății a noilor generații;
7. CREATIVITATEA. Încurajarea creativității culturale autohtone.

Fiecare axă strategică este articulată prin obiective specifice, însoțite de propuneri de acțiuni/măsuri și mecanisme care sunt deja disponibile sau care pot fi dezvoltate în perioada de implementare a Strategiei.

Dezvoltarea unei construcții strategice conform axelor de mai sus va reprezenta o garanție a obținerii unor schimbări structurale progresive, pe toate domeniile relevante, în perioada de implementare a Strategiei (2021-2031).

Strategia culturală are la bază o evaluare preliminară sumară a dinamicii sectoarelor culturale și creative la nivelul municipiului Constanța, printr-o diagnoză a funcționării principalelor domenii ale sistemului cultural din Constanța și ale ecosistemului cultural local ca întreg.

Documentul este elaborat pe baza sondării așteptărilor cetățenilor municipiului privind viața culturală locală și cu ampla consultare a instituțiilor publice, operatorilor culturali, experților și specialiștilor locali, reprezentanților mediilor culturale locale etc.

Strategia realizează o intersecție a trei factori principali: nevoile și așteptările în domeniu ale populației municipiului, evaluările și propunerile experților în domeniu și, respectiv, asumarea unui angajament sistemic de sprijin al domeniului cultural și a unei viziuni strategice în domeniu de către municipalitate.

Documentul propune un set de programe, proiecte, inițiative și sau evenimente culturale prioritare/strategice pentru întreaga perioadă de referință. Se are în vedere totodată asigurarea priorității a resursei de finanțare, pe perioada respectivă, pentru programele și proiectele culturale identificate ca fiind prioritare și strategice.

Strategia propune soluții sistemice de creștere a vitalității culturale a municipiului Constanța, prin participarea și valorizarea resursei locale instituționale și a celei umane interesate, calificate și apte să furnizeze contribuții în procesul de consolidare a coeziunii și performanțelor vieții culturale locale.

Abordarea-cadru a acestui document strategic este una de tip transversal, care vizează orașul Constanța ca ecosistem (cultură, economie, mediu, tineret etc) și cultura ca parte naturală/organică a acestui ecosistem.

În elaborarea Strategiei au fost consultate documentele principale de politici publice la nivel național, regional și local relevante pentru domeniul cultural (atât cele deja adoptate, cât și cele în curs de adoptare pentru următoarea perioadă).

Prin elaborarea și adoptarea Strategiei culturale a municipiului Constanța pentru perioada 2021-2031 se creează premisele unei acțiuni culturale integrate și eficiente în plan cultural a administrației și comunității culturale locale, o autentică foaie comună de parcurs în domeniul cultural.

În conformitate cu prevederile art.7, alin (4) din legea nr. 52/2003 privind transparența decizională în administrația publică, republicată, cu modificările și completările ulterioare, proiectul de hotărâre a fost postat spre consultare publică pe site-ul Primăriei Municipiului Constanța pentru o perioadă de 30 zile lucrătoare.

Urmare a consultării publicului privind proiectul de hotărâre a fost întocmit Raportul informării și consultării publicului înregistrat cu nr. 223148/10.11.2021

Până la data de 15.10.2021 menționată în anunț s-au putut trimite în scris propuneri, sugestii sau opinii cu valoare de recomandare privind proiectul de hotărâre supus dezbaterii publice.

Menționăm că până la data specificată în anunț 15.10.2021, dar și după această dată, nu s-au înregistrat propuneri, sugestii sau opinii cu valoare de recomandare din partea persoanelor interesate, pe adresa menționată în anunț.

Pe acest considerent, nu a fost necesar parcurgerea etapei prevăzută la art. 7, alin. (9) și (10) din legea nr.52/2003, cu privire la obligativitatea organizării de către autoritatea publică a unei dezbateri publice și prin urmare nu a fost încheiată o minută în acest sens.

Luând în considerare prevederile art.136, alin(8) din O.U.G. nr.57/2019 privind Codul administrativ, supunem spre dezbateră și aprobare proiectul de hotărâre pentru aprobarea Strategiei culturale a municipiului Constanța pentru perioada 2021-2031

Director Executiv,
Mihaela Popescu

Sef Birou,
Dorel Vărlan

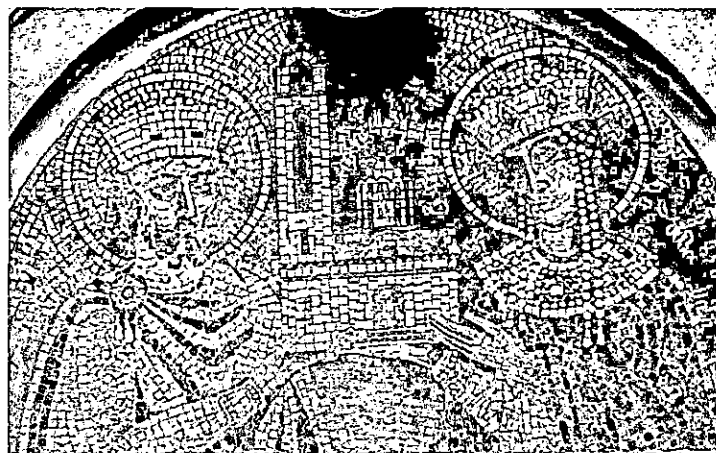
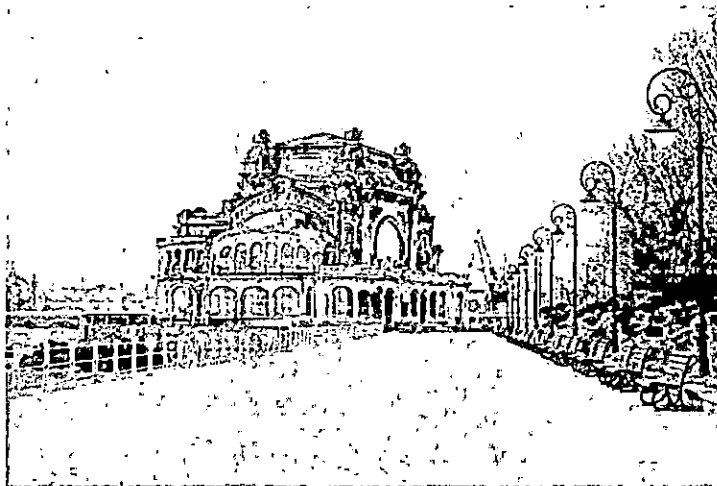

Nr. _____ / _____

ROMÂNIA
JUDEȚUL CONSTANȚA
MUNICIPIUL CONSTANȚA
CONSILIUL LOCAL

Anexă la HCL nr. ....

STRATEGIA CULTURALĂ A MUNICIPIULUI CONSTANȚA PENTRU PERIOADA 2021-2031

1. Introducere / cadrul general

În prezent, sectorul cultural din municipiul Constanța nu beneficiază de un document strategic pe termen mediu și lung asumat la nivelul unității administrativ-teritoriale, care să poată constitui baza întregului sistem de planificare și acțiune culturală de la nivel municipal, capabil să ofere domeniului cultural coerență și continuitate și să permită fundamentarea documentelor strategice, precum și a documentațiilor operaționale pentru programe și proiecte cu fonduri publice în domeniul cultural.

Municipiul Constanța nu a beneficiat până în prezent de un cadru strategic autonom de manageriere a sectorului cultural, de o strategie sectorială, în timp ce numeroase alte orașe din țară (Arad, Baia-Mare, Brașov, București, Cluj-Napoca, Craiova, Oradea, Sfântu-Gheorghe, Timișoara etc.) au elaborat deja strategii culturale sectoriale și au o dinamică exponențială în domeniu.

Municipiul Constanța are nevoie de **reconectarea urgentă a acestuia la viața culturală de calitate și de amplitudine** care se desfășoară la nivel național și european, precum și, prioritar, la nivelul principalilor poli de dezvoltare culturală din România.

Vitalitatea culturală a municipiului Constanța este modestă. Potrivit celor mai recente date statistice prezentate în Studiul „Vitalitatea culturală a orașelor din România” – ediția 2018, realizat de Institutul Național pentru Cercetare și Formare Culturală pe parcursul anului 2018 și publicat în 2019, studiu care se raportează la datele aferente anului 2016, municipiul Constanța **ocupă locul 35 din 46 de municipii și orașe** analizate, apreciate a fi principalii poli de dezvoltare culturală / cu potențial de dezvoltare culturală (nu a fost luat în calcul municipiul București).

Notă: Vitalitatea culturală a orașelor cuantifică potențialul cultural al comunităților locale și evidențiază dezvoltarea orașelor în plan cultural. Indicii de vitalitate reflectă infrastructura culturală, participarea culturală, cheltuielile bugetare alocate sectorului cultural, resursele umane specializate și industriile creative în cele mai importante orașe din țară.

Motivația elaborării unui cadru strategic pentru sectorul cultural la nivelul municipiului Constanța are la bază următoarele considerente:

- necesitatea reconectării municipiului la procesele culturale de calitate și de amplitudine existente/funcționale la nivel național;

-valorizarea și potențarea patrimoniului cultural material și

imaterial existent la nivelul municipiului Constanța, reducerea treptată și sistemică a decalajului dintre patrimoniul cultural local semnificativ și expresiile modeste de valorizare a acestuia (patrimoniul orașului Constanța reprezintă o zonă identitară valoroasă *de jure*, neglijată și abandonată *de facto*); - crearea unui cadru strategic dedicat/autonom pentru sectorul cultural la nivelul municipiului, care să fundamenteze măsurile, acțiunile și politicile în domeniu;

- consolidarea coeziunii culturale la nivelul unității teritorial-administrative Constanța (UAT Constanța);

- consolidarea capacităților de colaborare între autoritățile locale, instituțiile publice și operatorii culturali independenți;

- crearea și consolidarea premiselor pentru elaborarea unor documentații operaționale performante la nivelul municipiului pentru buna gestionare a unor programe și proiecte cu fonduri publice în domeniul cultural;

- consolidarea vitalității culturale a municipiului Constanța;

- crearea premiselor pentru îmbunătățirea și consolidarea subindicatorilor de vitalitate culturală: infrastructura culturală, participarea culturală, cheltuielile bugetare alocate sectorului cultural, resursele umane specializate și industriile creative;

- necesitatea coroborării politicilor culturale cu alte politici sectoriale și potențarea capacității UAT Constanța de a elabora și implementa documente-cadru sectoriale de tip strategic;

Strategia culturală este elaborată în coroborare cu celelalte documente strategice existente pe plan local/municipal, județean, național, regional și internațional;

- necesitatea corelării cu obiectivele și măsurile relevante pentru acțiunea în sectorul cultural prezente în alte documente strategice la nivel local, național, internațional;

- consolidarea capacității UAT Constanța de schimbare a abordării în cadrul planificării strategice, prin trecerea de la o abordare preponderent sectorială la o abordare preponderent transversală, ținând cont de interdependența dintre sectorul cultural și celelalte sectoare, domenii și acțiuni ale planificării publice, pentru a se realiza, pe ansamblu, o dezvoltare locală sustenabilă;

- consolidarea capacității UAT Constanța de livrare/asigurare/facilitare/gestionare a unor servicii publice de calitate în domeniul culturii, de promovare a accesului la cultură și a diversității expresiilor culturale și de susținere a rolului culturii ca factor de dezvoltare durabilă;

- crearea premiselor pentru rezolvarea sistemică a problemelor generate de precaritatea situației actuale a sectorului cultural la nivelul municipiului;

- racordarea sectorului cultural și a activității acestuia de la nivelul municipiului la realitățile culturale și sociale ale secolului 21.

a. Schimbări preconizate

Viziunea strategică a documentului este articulată în jurul unor realități culturale, sociale și economice locale precum: valorizarea modestă a potențialului cultural, istoric și identitar local, prioritar a celui material; existența unui patrimoniu cultural, istoric și identitar semnificativ; valorizarea modestă a turismului cultural și ecumenic/religios; recunoașterea stării de precaritate a culturii în municipiu; nevoia de coeziune a actorilor culturali locali (instituții, comunitate culturală locală); nevoia recentrării pe public și pe comunitate a culturii ca serviciu public; potențialul neexplorat și neutilizat de dezvoltare a economiei și serviciilor creative; tinerii – grup țintă prioritar pentru politicile culturale; nivelul redus al infrastructurii culturale; nivelul limitat al ofertei și consumului cultural; necesitatea unei abordări integrate și transversale a politicilor în domeniul cultural.

Prin elaborarea și adoptarea *Strategiei culturale a municipiului Constanța pentru perioada 2023-2031* se creează premisele unei acțiuni culturale integrate și eficiente în plan cultural a administrației și comunității culturale locale, o autentică **foaie comună de parcurs în domeniul cultural**.

b. Principalele axe strategice ale Strategiei culturale (se descriu ulterior):

1. **PENINSULA.** *Constanța – coroana culturală sezonieră a României. Peninsula – coroana culturală a Constanței;* 2. **INFRASTRUCTURA.** Dezvoltarea infrastructurii culturale și conexe; 3. **MOZAICUL/MULTICULTURALITATEA.** Constanța – mozaic multicultural, multi-etnic și multiconfesional;

4. **ADMINISTRAȚIA.** Consolidarea capacității de acțiune și intervenție a aparatului administrativ în domeniul cultural; 5. **COEZIUNEA.** Consolidarea coeziunii culturale locale; 6. **CETATEA.** Cultura ca *motor* al dezvoltării durabile locale, ca șansă pentru toți și ca instrument de capacitate la viața Cetății a noilor generații; 7. **CREATIVITATEA.** Încurajarea creativității culturale autohtone.

Fiecare axă strategică este articulată prin **obiective specifice**, însoțite de propuneri de acțiuni/măsuri și mecanisme care sunt deja disponibile sau care pot fi dezvoltate în perioada de implementare a Strategiei

Dezvoltarea unei construcții strategice conform axelor de mai sus va reprezenta o **garanție a obținerii unor schimbări structurale progresive, pe toate domeniile relevante, în perioada de implementare a Strategiei (2023-2031).**

c. Structura și obiectivele

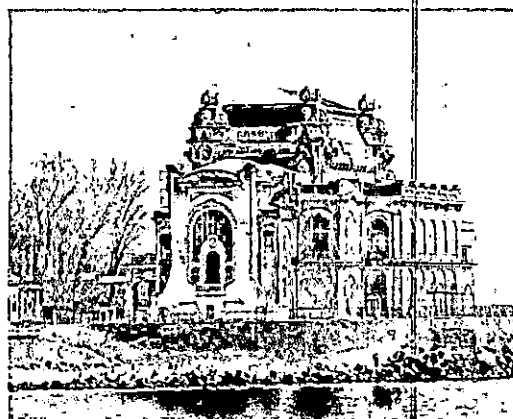
Strategia culturală are la bază o evaluare preliminară sumară a dinamicii sectoarelor culturale și creative la nivelul municipiului Constanța, printr-o diagnoză a funcționării principalelor domenii ale sistemului cultural din Constanța și ale ecosistemului cultural local ca întreg.

Documentul este elaborat pe baza sondării așteptărilor cetățenilor municipiului privind viața culturală locală (un sondaj în acest sens a fost realizat de către Uniunea Democrată a Tătarilor Turco-Musulmani din România / UDTTMR, în calitate de contribuție principală la Strategie; au participat la sondaj 550 de persoane) și cu ampla consultare a instituțiilor publice, operatorilor culturali, experților și specialiștilor locali, reprezentanților mediilor culturale locale etc. **Strategia realizează astfel o intersecție a trei factori principali:** nevoile și așteptările în domeniu ale populației municipiului, evaluările și propunerile experților în domeniu și, respectiv, asumarea unui angajament sistemic de sprijin al domeniului cultural și a unei viziuni strategice în domeniu de către municipalitate.

Documentul propune un **set de programe, proiecte, inițiative și sau evenimente culturale prioritare/strategice** pentru întreaga perioadă de referință. Se are în vedere totodată **asigurarea priorității a resursei de finanțare**, pe perioada respectivă, pentru programele și proiectele culturale identificate ca fiind prioritare și strategice.

Strategia propune **soluții sistemice de creștere a vitalității culturale a municipiului Constanța**, prin participarea și valorizarea resursei locale instituționale și a celei umane interesate, calificate și apte să furnizeze contribuții în procesul de consolidare a coeziunii și performanțelor vieții culturale locale.

Abordarea-cadru a acestui document strategic este una de tip **transversal**, care vizează *orașul Constanța ca ecosistem* (cultură, economie, mediu, tineret etc) și *cultura ca parte naturală/organică a acestui ecosistem*. Sub-sistemul cultural este văzut, în acest sens, ca un generator de calitate a vieții, ca un factor de dezvoltare urbană, ca un instrument de coeziune, ca o platformă de participare la viața Cetății și totodată ca un catalizator al resursei umane valoroase a orașului.

În elaborarea Strategiei au fost consultate documentele principale de politici publice la nivel național, regional și local relevante pentru domeniul cultural (atât cele deja adoptate, cât și cele în curs de adoptare pentru următoarea perioadă). Principalele documente cu caracter strategic existente la nivelul municipiului: Strategia Integrată de Dezvoltare Urbană (SIDU) 2017 – 2023; Strategia *Smart City*;

Strategia de dezvoltare și promovare a turismului în municipiul Constanța; Planul Integrat de Dezvoltare; Strategia de Dezvoltare a Zonei Metropolitane; Agenda Locală 21. Sunt în diferite stadii de lucru Strategia municipală în domeniul sănătății, precum și noua Strategie de dezvoltare a municipiului Constanța.

d. Metodologia, calendarul și procesul consultativ Obiectivul temporal asumat în plan public l-a reprezentat adoptarea Strategiei prin Hotărâre a Consiliului Local Municipal Constanța **până la finele anului în curs, 2021.**

Procesul consultativ privind elaborarea Strategiei a debutat la 15 ianuarie 2021 – ziua celebrării Zilei Culturii Române. În perioada ianuarie-septembrie 2021 au avut loc mai multe dezbateri tematice cu experți și specialiști în domeniul cultural de pe plan local și național, astfel: dezbateri tematice preliminare (ianuarie și februarie 2021), dezbateri tematice pe fond (aprilie-mai 2021), colectarea permanentă de propuneri, dezbateri tematice finale (ianuarie-septembrie 2021), dezbateri tematică finală (septembrie 2021).

În vederea creării unui mecanism dezbateri au fost constituite două grupuri de lucru, unul executiv și altul consultativ. În perioada aprilie-septembrie 2021 au avut loc activități autonome și integrate ale celor două grupuri de lucru, precum și activități de elaborare etapizată a documentului (aprilie-august 2021).

Proiectul Strategiei a fost prezentat și dezbătut în formă extinsă la nivelul grupului executiv în septembrie 2021. Documentul rezultat a fost pus în dezbateri publice tot în septembrie 2021, în vederea adoptării acestuia prin Hotărâre a Consiliului Local Municipal Constanța până la finele anului 2021. În procesul de elaborare a Strategiei a fost creat un **grup executiv de lucru**, care a realizat *de facto* documentul strategic. Grupul executiv de lucru a fost format din experți în domeniu și reprezentanți ai instituțiilor relevante.

Totodată, s-a constituit și un grup consultativ de lucru, cu atribuții prioritare de colectare a propunerilor și recomandărilor tematice.

Componența grupului executiv de lucru (în ordine alfabetică), la momentul constituirii acestuia (aprilie 2021): dr. Corina-Mihaela Apostoleanu, manager interimar, Biblioteca Județeană "Ioan N. Roman" Constanța, reprezentantul instituției; prof. dr. habil. Ioan Ardelean, reprezentant al Facultății de Arte, Universitatea "Ovidius" Constanța, domeniul Muzică; Ionuț Barbu, președintele Federației Organizațiilor Neguvernamentale de Tineret din Constanța, managerul proiectului „Constanța – Capitala Tineretului din România”; dr. Adrian Bîlbă, director general, Complexul Muzeal de Științe ale Naturii Constanța; Aurelian Broască, filiala Constanța a Uniunii Artiștilor Plastici din România; prof. dr. habil. Marina Cap-Bun, Școala Doctorală de Științe Umaniste, domeniul Filologie, Universitatea "Ovidius" Constanța; prof. univ. dr. Valentin Ciorbea, Școala Doctorală de Științe Umaniste, domeniul Istorie, Universitatea "Ovidius" Constanța; conf. univ. dr. Daniel-Valentin Citirigă, Facultatea de Istorie și Științe Politice, Universitatea "Ovidius" Constanța (acesta s-a retras din grup în septembrie 2021)); Dan Cojocaru, Centrul Multifuncțional Educativ pentru Tineret „Jean Constantin”; dr. Delia Roxana Cornea, muzeograf, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța; dr. Lavinia Dumitrașcu, cercetător științific,

Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, președintele filialei Constanța a Societății de Științe Istorice din România; Ovidiu Dunăreanu, ex-președinte al Uniunii Scriitorilor din România – filiala Dobrogea, redactor-șef al publicației "Ex Ponto"; conf. dr. Ovidiu Felipov, reprezentant al Facultății de Arte, Universitatea "Ovidius" Constanța, domeniul Arte vizuale; dr. ec. Ion Dănuț Jugănar, director general, Camera de Comerț, Industrie, Navigație și Agricultură Constanța / CCINA; conf. univ. dr. Aurelia Lăpușan, reprezentantul Centrului Cultural Județean Constanța "Teodor T. Burada"; dr. Maria Magiru, managerul Muzeului de Artă Populară, reprezentantul instituției; Liviu Manolache, actor, Teatrul de Stat Constanța; prof. univ. dr. habil. Angelo Mitchievici, președintele Uniunii Scriitorilor din România – filiala Dobrogea, reprezentantul Universității "Ovidius" Constanța; Constantin Aurel Mototolea, director interimar, manager al Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța, reprezentantul instituției; prof. Marinela-Natalia Mrejeru, inspector școlar, Inspectoratul Școlar Județean Constanța, reprezentant al instituției; Irina Nicolae, consilier principal, Direcția Județeană pentru Cultură Constanța, reprezentantul instituției; prof.dr. Radu Niculescu, reprezentant al Facultății de Arte, Universitatea "Ovidius" Constanța, domeniul Teatru și artele spectacolului; arhitect Dan Nițescu, director onorific, Asociația Localităților și Zonelor Istorice și de Artă din România / ALZIAR, reprezentantul instituției; Bogdan Constantin Papacostea, fost redactor-șef al "Revistei Tomis" ";

Nicoleta Paraschiv, reprezentantul instituției; drd. Florentin Sârbu, filiala Constanța a Uniunii Artiștilor Plastici din România; Serviciul Județean Constanța al Arhivelor Naționale; dr. Leila Rus Pîrvan, manager interimar al Muzeului de Artă Constanța; prof. Florian Stoica, inspector școlar, Inspectoratul Școlar Județean Constanța, reprezentant al instituției; Erwin Șimșensohn, director general, managerul Teatrului de Stat Constanța, reprezentantul instituției (acesta s-a retras din grup în septembrie 2021); prof. univ. dr. Daniela Țurcanu-Caruțiu, Institutul de Știință, Cultură și Spiritualitate, Universitatea "Ovidius" Constanța; Marian Țuțuianu, consilier tineret, Direcția Județeană pentru Sport și Tineret Constanța, reprezentantul instituției; dr. Alina-Ioana Vasiliu, consultant artistic, Teatrul de Stat Constanța; Daniela Vlădescu, manager, Teatrul Național de Operă și Balet "Oleg Danovski" Constanța. Completări ulterioare ale grupului: Anton Traian Antoniadis, președintele Comunității Elene din Constanța; Ateș Casimceali, reprezentant al Uniunii Democrate a Tătarilor Turco-Musulmani din România, reprezentant al instituției; Costin Scurtu, directorul Muzeului Militar Național "Regele Ferdinand I" Constanța și Serin Türkoğlu, președinta Comisiei pentru cultură, culte și mass-media a Uniunii Democrate Turce din România. Coordonarea întregii activități a revenit reprezentantului desemnat al primarului municipiului Constanța; rolul de **coordonator al Strategiei** a fost asigurat de către consilierul personal cu atribuții în domeniul culturii al primarului municipiului Constanța, dr. Dorin Popescu. Procesul de elaborare a Strategiei s-a realizat pe baza

principiului participării maxime a procesului de elaborare a documentului strategic. și a asigurării unei **largi consultări publice** a tuturor actorilor locali și naționali relevanți interesați de furnizarea de contribuții, recomandări și/sau de sprijinire efectiv. În procesul de elaborare a Strategiei au avut loc consultări publice, dezbateri-cadru, dezbateri tematice și reuniuni sectoriale, consultări cu reprezentanții instituțiilor culturale și operatori culturali activi etc. Unul dintre principiile de bază ale procesului consultativ l-a reprezentat **cooperarea interinstituțională** a instituțiilor publice și de cultură de pe plan local. Un rol determinant în elaborarea și implementarea acestei Strategii a revenit **comunității culturale locale**. A fost avută în vedere, permanent, și **colectarea și exploatarea experienței în domeniu a altor municipii și orașe din România**, pentru a beneficia de bunele practici în domeniu identificate la nivel național. Exemple de bune practici au fost prezentate de către experți în domeniu din București, Cluj-Napoca și Timișoara. Au fost solicitate totodată și exemple de bune practici și recomandări de la cele 27 de orașe partenere ale municipiului Constanța. Toate activitățile s-au desfășurat în regim de **voluntariat, pro-bono**. A fost implicată prioritar resursa umană locală de valoare și s-a avut în vedere totodată importul de bune practici și modele existente în plan național și internațional. **II. Diagnoza stării culturale locale**

Din perspectiva vitalității culturale, **municipiul Constanța are exprimări și dezvoltări modeste comparativ cu potențialul cultural, istoric și turistic de excepție de care dispune.**

Valorizarea insuficientă a acestui potențial reprezintă principala caracteristică a mediului cultural local. În cel mai recent clasament al orașelor analizate în funcție de indicele general de **vitalitate culturală (2016), Constanța ocupă locul 35 din 46 de municipii și orașe** (mai puțin București).

Alte situații în ierarhiile de specialitate (date statistice pentru anul 2016, cele mai recente la nivel național): în clasamentul orașelor analizate în funcție de **subindicele de infrastructură culturală, Constanța ocupă locul 21 din 46 de municipii și orașe** (mai puțin București); în clasamentul orașelor analizate în funcție de **subindicele cheltuielilor bugetare pentru cultură (2016), Constanța ocupă locul 36 din 46 de municipii și orașe** (mai puțin București); în clasamentul orașelor analizate în funcție de **subindicele resurselor umane specializate (2016), Constanța ocupă locul 30 din 46 de municipii și orașe** (mai puțin București); în clasamentul orașelor analizate în funcție de **subindicele participării culturale (2016), Constanța ocupă locul 21 din 46 de municipii și orașe** (mai puțin București);

în clasamentul orașelor analizate în funcție de **subindicele industriilor culturale (2016), Constanța ocupă locul 24 din 46 de municipii și orașe** (mai puțin București);

în clasamentul orașelor analizate în funcție de **subindicele așezămintelor culturale (2017), Constanța ocupă locul 15** din 24 de municipii și orașe (mai puțin București).

Sursa: Vitalitatea culturală a orașelor din România, ediția 2018, Raport de cercetare, coordonatori: Carmen Croitoru, Anda Becuț Marinescu, Iulian Oană, autori: Iulian Oană, George Matu, Veronica Hampu, George Dinu, Editura Universitară, București. 2019.

Indicatorii de mai sus sugerează totodată și *toposurile* urgenței intervenției culturale; astfel, este nevoie de intervenție culturală sistemică prioritar pe dimensiunile: susținerea bugetară a domeniului, existența și valorizarea resursei umane specializate, stimularea industriilor culturale.

Un exemplu relevant al **statutului periferic actual al orașului Constanța în mediile culturale naționale** l-a reprezentat neparticiparea municipiului la programul „Capitală europeană a culturii 2021”.

Din această perspectivă, **este nevoie de intervenții sistematice de calitate și de impact în domeniul cultural**, pentru a se crea un sistem integrat de soluții necesare stimulării performanțelor mediului cultural local. Una dintre soluțiile identificate o reprezintă elaborarea, de către Primăria municipiului Constanța, cu sprijinul, consultarea și implicarea comunității culturale locale a primei Strategii culturale a municipiului din întreaga istorie a acestuia, **Strategia culturală a municipiului Constanța pentru perioada 2023-2031.**

Patrimoniul cultural și istoric al municipiului Constanța este unul de **excepție**. Nucleul acestuia îl reprezintă **existența pe plan local a unui număr impresionant de monumente istorice înscrise în Patrimoniul cultural național al României.** *Notă: Lista acestora este actualizată periodic de către Ministerul Culturii, Cultelor și Patrimoniului Național din România, ultima versiune datând din 2015– lista monumentelor istorice publicată în Monitorul Oficial al României, partea I, nr. 113 bis/15.02.2016.*

Prezența a numeroase și valoroase obiective cu caracter cultural-arheologic conferă un potențial ridicat, în domeniul cultural și turistic, municipiului Constanța, iar **valorizarea acestui potențial poate constitui una din direcțiile substanțiale de dezvoltare urbană a municipiului**, mai ales din perspectiva consolidării rutelor și calității turismului cultural.

„O Strategie culturală în miniatură poate fi sublimată în meta-proiectul simbolic „Peninsula”. Pentru implementarea acestuia se va ține cont și de alte documente-cadru și inițiative privind amenajarea și dezvoltarea zonei peninsulare, precum „Programul multianual REACTIS – REAbilitare Constanța Istorică pentru realizarea lucrărilor de protejare și intervenție asupra clădirilor cu valoare cultural arhitecturală situate în centrul istoric Constanța și alte perimetre considerate prioritare din municipiul Constanța” și alte documente privind regenerarea urbană a zonei peninsulare, pe măsură ce acestea vor fi adoptate de către Consiliul Local Municipal Constanța.

97 de interes regional, 42 aparțin categoriei CT I Arheologic, 86 aparțin categoriei CT II Arhitectură și 36 CT III Artă Plastică. Totodată, potrivit *Planului de Acțiune privind Energia Durabilă a municipiului Constanța*, adoptat în octombrie 2016, "în cadrul municipiului Constanța sunt identificate 157 monumente istorice înscrise în Patrimoniul cultural național al României".

Datele privind monumentele istorice de pe raza municipiului Constanța rămân în continuare sursă de confuzii și abordări diferențiate, neexistând, în domeniu, o coordonare eficientă și/sau o abordare unitară la nivel local, județean și național, mai ales în ceea ce privește asigurarea protecției monumentelor istorice, stoparea degradării acestora și valorizarea lor în circuitul public.

Totodată, **patrimoniul istoric și cultural al municipiului este în degradare accelerată, iar intervenția culturală în domeniu este prioritară și urgentă.** În ultima perioadă au fost demarate, punctual, intervenții salutare (dar episodice și cu impact limitat) de restaurare, renovare,

modernizare etc. a unora dintre principalele obiective culturale, istorice, turistice și arhitecturale (Edificiul Roman cu Mozaic, Cazinoul, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța / MINAC, Muzeul de Artă Populară Constanța, Teatrul de Stat Constanța, Mormântul Hypogeu paleocreștin etc.).

Se resimte nevoia unei **viziuni integrate a municipalității de refacere a spațiilor publice destinate activităților culturale**, în colaborare cu Consiliul Județean Constanța. Renovarea Cazinoului trebuie să devină un *punct zero* în acest domeniu.

Comunitatea are nevoie de un exemplu de implicare a administrației locale în procesul de renovare, reconstituire, modernizare și introducere în circuitul public a clădirilor de valoare cultural-arhitecturală aflate în patrimoniul propriu.

Prioritatea zero a administrației publice (municipale și județene) trebuie să fie refacerea acestor clădiri, începând cu teatrele din oraș, muzeele, monumentele publice și casele de patrimoniu aflate în proprietatea municipalității.

O problemă fundamentală a mediilor culturale locale, coroborată celei privind starea accentuată de degradare a patrimoniului, o reprezintă **precaritatea infrastructurii -**

-culturale. Infrastructura culturală actuală nu permite găzduirea unor evenimente de amplitudine și impact. Dotarea și infrastructura principalilor operatori culturali publici sunt insuficiente și în continuă degradare.

Ca principale soluții identificate până în momentul de față s-au evidențiat crearea a **două noi obiective majore de infrastructură ce pot fi valorificate și în plan cultural** (Cazinoul și Sala Polivalentă), precum și efectuarea unor intervenții punctuale de *up-gradare* a infrastructurii culturale actuale, însă efectele acestor intervenții sunt modeste.

Viața culturală a orașului se dezvoltă la intersecția dintre cultura tradițională (elitistă) și cultura de masă (recreere), mizând pe spații, instrumente și grupuri-țintă specifice fiecărui tip de cultură. Cultura tradițională (elitistă) este asigurată printr-un sector relativ bine dezvoltat de arte ale spectacolului (teatru, operă, balet), însă mult sub potențial și așteptări, precum și printr-o rețea diversă de muzee, care are încă un potențial semnificativ de extindere și diversificare.

Cultura de masă (recreere), care atrage un public în creștere exponențială, este reprezentată de un număr tot

mai mare de festivaluri, concerte și evenimente în aer liber. Nevoile acestui tip de public au devenit predominante la nivel municipal. Publicul consumator de evenimente specifice culturii elitiste este în scădere.

Continuă tendința operatorilor culturali publici locali de a organiza prioritar evenimente specifice culturii înalte, complementară tendinței operatorilor independenți de a gestiona evenimente specifice culturii de masă.

Excepțiile hibride (operatori publici, evenimente specifice culturii de masă vs operatori independenți, cultură înaltă) sunt și ele în creștere numerică exponențială.

Intervenția culturală trebuie să mențină un echilibru optim între nevoile celor două categorii de public, printr-o agendă diversificată de acțiuni și evenimente culturale, în ambele domenii (cultura tradițională/elitistă și cultura de masă).

Mediul independent, care aduce, de regulă, un suflu proaspăt în cultură, trebuie sprijinit financiar, iar finanțările trebuie acordate pe criterii specifice unei evaluări obiective a calității actului cultural (evaluare independentă a proiectelor, de către comisii cu membri din afara orașului - personalități culturale). Majoritatea obiectivelor de interes cultural

și a instituțiilor de cultură de pe raza administrativ-teritorială a municipiului se află în administrarea Consiliului Județean Constanța.

Muzeul de Artă Populară este singurul operator cultural public subordonat Primăriei Municipiului Constanța. O descriere detaliată a principalilor operatori culturali publici din municipiu a fost realizată în alte documente strategice ale UAT Constanța.

Cu atât mai mult este necesară, în acest context, **coordonarea sistemică a acțiunilor instituționale în domeniul culturii între Primăria municipiului Constanța,**

Consiliul Local Municipal Constanța, Consiliul Județean Constanța și alți actori relevanți în domeniu (Direcția Județeană de Cultură, Inspectoratul Școlar Județean, Universitatea Ovidius etc.), prin prisma funcționării acestor instituții de cultură pe raza municipiului Constanța și a accesului prioritar al locuitorilor municipiului Constanța la produsele și serviciile culturale oferite de aceste instituții.

O acțiune culturală coezivă a tuturor acestor actori locali este dezirabilă.

O entitate culturală multiplă a administrației locale, format din instituții de cultură cu personalitate juridică subordonate Consiliului Local Municipal, ar putea juca un rol substanțial de facilitare a dialogului dintre municipalitate și comunitatea culturală locală, dintre operatorii publici și cei privați, dintre municipalitate și celelalte structuri cu rol executiv în domeniul cultural etc.

Zona Peninsulară a municipiului Constanța reprezintă zona cu cel mai mare potențial de expresie simbolică a vieții culturale locale, iar una dintre principalele axe strategice ale Strategiei culturale a municipiului o poate reprezenta **transformarea**

Peninsulei și a zonei centrale a municipiului în „coroană culturală a Constanței”, prin valorificarea patrimoniului cultural, identitar, istoric de tip material și imaterial existent la nivelul municipiului, prioritar în zona peninsulară, în sezon și în extrasezon.

Peninsula reprezintă kilometrul zero al orașului din punct de vedere cultural, istoric, arhitectural, simbolic etc., spațiul emblematic și sacru al acestuia, expresia sublimată a unui *genius loci*, spațiu de viațuire constantă, punctul de originea orașului și totodată garanția supraviețuirii acestuia;

din această multiplă perspectivă, **Peninsula trebuie să reprezinte ținta predilectă a intervenției culturale sistemice a municipalității și comunității culturale locale.**

Lipsește, deocamdată, în Peninsula, programele de amplitudine, investițiile de anvergură, rutele de turism cultural, sistematizările urbanistice, valorizări creative ale obiectivelor turistice, dezvoltări sistemice ale infrastructurii turistice etc.

O Strategie culturală în miniatură poate fi sublimată în meta-proiectul simbolic **Peninsula**.

Agenda culturală a evenimentelor este în creștere exponențială, însă sectorul de evenimente are nevoie de investiții majore, de ample platforme de manifestare, de spații adecvate și de o viziune a municipalității care să confere acestora vizibilitate și atractivitate sporite.

Festivalurile reprezintă un bun câștigat la nivelul municipiului, însă au totodată și un potențial de creștere semnificativ.

Se evidențiază capacități modeste, atât ale administrației locale, cât și ale operatorilor culturali publici și privați, de a atrage fonduri prin proiecte culturale de anvergură, mai ales din categoria finanțărilor nerambursabile, deși plaja de resurse financiare (locale, naționale, internaționale)

s-a extins considerabil în ultimii ani. Municipiul ocupă o poziție periferică în plan național (și) la acest capitol.

Din perspectiva bugetului sectorial acordat pe plan local, se poate vorbi despre o **subfinanțare cronică a culturii**. Potrivit datelor din ultimii ani, media finanțării domeniului din bugetul municipal (capitole distincte):

bugetul Muzeului de Artă Populară; finanțări nerambursabile conform Legii 350/2005; achiziții pentru evenimente culturale etc.) a fost de circa 4% pentru domeniul *cultură, sport și tineret*, dintre care **circa 2% pentru cultură**.

Principalul instrument financiar l-a reprezentat finanțarea nerambursabilă a diverselor proiecte culturale, sportive, sociale, pentru copii și tineret, pentru persoanele defavorizate sau cu nevoi speciale. **Este imperativă creșterea susținerii bugetare a domeniului cultură de către municipalitate, eventual până la o medie anuală de 6% din buget la finele perioadei de implementare a Strategiei.**

În anul 2021, bugetul alocat pentru finanțarea nerambursabilă a proiectelor de interes local include suma de 1.575.000 lei pentru susținerea proiectelor în domeniul cultural

(conform Regulamentului de finanțare aprobat prin HCL 73/2018 pentru domeniul cultural) – din suma totală de 10.630.000 lei destinată proiectelor culturale, sportive, sociale și de tineret (total finanțare nerambursabilă în baza Legii 350/2005), la care se adaugă suma de 500.000 lei pentru reînființarea *Revistei Tomis*, bugetul anual destinat funcționării Muzeului de Artă Populară, precum și alte sume necesare desfășurării unor evenimente din zona culturală și socială. Alocări conexe vizează celebrarea

Zilei Copilului (150.000 lei, redirecționați la susținerea proiectelor de cultură) și a Zilei Constanței (200.000 lei, redirecționați la susținerea proiectelor de cultură), spectacole estivale (1.500.000 lei), Ziua Dobrogei (200.000 lei), Revelionul 2022 (800.000 lei), Festivalul Verii 2021 (600.000 lei) și Festivalul Iernii 2021 (800.000 lei).

Se recomandă totodată **consolidarea capacității de evaluare și a credibilității actului de evaluare** prin includerea în comisiile de selecție a proiectelor culturale pentru finanțări nerambursabile conform Legii 350/2005 a unor manageri culturali și personalități culturale din afara municipiului și județului Constanța.

Este extrem de importantă **articularea unor programe și proiecte culturale de calitate și de anvergură, care să repună municipiul Constanța pe harta culturală națională (și chiar internațională).**

În acest sens, Primăria municipiului Constanța a depus în premieră, în 2021, o **candidatură credibilă de participare a municipiului la programul UNESCO „Capitala Mondială a Cărții”, ediția 2023.**

Se apreciază ca fiind oportună și recomandată participarea municipiului la programe și proiecte internaționale de impact în domeniul culturii, care pot genera vizibilitate, pot facilita coeziuni locale și pot atrage în municipiu finanțări semnificative ale domeniului.

Este nevoie de **repoziționarea culturii constănțene în peisajul național și de recuperarea „timpului pierdut”.**

Constanța este cel mai important centru cultural în sud-estul țării, nu doar în Dobrogea. Este orașul cu cel mai mare potențial cultural, care poate atrage vizitatori din toată țara. În pofida acestui avantaj, evenimentele culturale cu impact național nu sunt numeroase și nu au impact. Potențialul de creștere cel mai mare în acest sens îl au instituții publice precum

Universitatea *Ovidius*, Teatrul de Stat Constanța, Teatrul Național de Operă și Balet *Oleg Danovski* și Muzeul de Istorie Națională și Arheologie din Constanța. Nici una dintre aceste instituții nu aparține municipalității, ceea ce denotă **necesitatea unei colaborări substanțiale pe termen lung între toți actorii locali relevanți cu atribuții în domeniul culturii.**

Una dintre direcțiile care pot permite dezvoltări urbane de lungă durată o reprezintă **dezvoltarea turismului cultural în municipiul Constanța.**

În domeniul turismului cultural (inclusiv ecumenic), potrivit *Strategiei de promovare și dezvoltare a turismului în municipiul Constanța*, Constanța prezintă interes ca *localitate multiculturală, multietnică, cu diversitate confesională, cu un bogat patrimoniu material și imaterial, cu o istorie de 3 milenii etc.*

Turismul cultural are, în municipiul Constanța, un potențial semnificativ de creștere, mai ales din perspectiva punerii în valoare a patrimoniului arheologic și istoric local.

Potrivit Strategiei sectoriale în domeniul turismului, **Viziunea Destinație 2023 pentru Constanța-Mamaia** este următoarea:

"o destinație turistică predilectă predilectă a României, cu un profil

internațional emergent, atractivă la nivelul a cel puțin 2-3 anotimpuri, urbană și naturală deopotrivă, oraș de *business*, gazdă bună pentru orice categorie de călător, tineri, familii, exploratori, cu o ofertă diversificată de experiențe și produse turistice, poartă de intrare în Dobrogea multiculturală".

Este salutară realizarea unor produse culturale și artistice permanente destinate noilor generații, în absența cărora tinerii vor percepe și în continuare municipiul Constanța ca un spațiu arid în care resimt imperios nevoia evadării și a fugii. Tinerii nu reprezintă încă, *de facto*, în municipiu, publicul-țintă al politicilor culturale.

Sunt indici modesti privind capacitatea administrației locale și a comunității culturale de a mobiliza noile generații la viața Cetății, iar cultura poate deveni, fără eforturi substanțiale, dar cu bună credință, viziune, coeziune și spirit creativ, un spațiu predilect al capacitării civice a acestora.

În acest sens, un bun instrument de capacitare a tinerilor la viața Cetății îl reprezintă exercitarea statutului de Capitală a Tineretului la nivel național, în 2021-2022, de către municipiul Constanța.

Rămân relativ modest reprezentate în municipiu artele spectacolului, artele vizuale, Arte New-Media. Se recomandă acțiuni culturale sistemice pentru stimularea economiei creative emergente și dezvoltarea sectorului cultural creativ, prin soluții de intervenție culturală în domenii specifice precum design-ul, activitatea editorială, arhitectura, fotografia, IT&C, valorizarea spațiilor publice atipice pentru desfășurarea de acțiuni culturale etc. Proiectele și programele culturale strategice ar trebui să vizeze următoarele **linii prioritare de acțiune:**

valorizarea patrimoniului cultural european al Tomisului antic prin conservarea și punerea în circuitul turistic a obiectivelor istorice, situri arheologice, precum și elaborarea unei hărți a acestor puncte de referință turistică ale orașului;

dezvoltarea infrastructurii culturale;

protejarea și tezurizarea valorilor reprezentative ale creației culturale și artistice locale;

valorificarea tradițiilor locale și stimularea creativității în toate genurile artei interpretative, profesioniste și neprofesioniste;

conservarea și transmiterea valorilor morale, artistice și tehnice ale comunității locale, precum și ale patrimoniului cultural național și universal;

dezvoltarea schimburilor culturale pe plan județean, național și internațional; colaborarea eficientă

între instituțiile locale publice și de cultură pentru a corela agenda evenimentelor.

III. Analiza SWOT

Puncte tari: patrimoniul cultural, istoric și arhitectural de excepție; *mozaicul* multicultural, multiethnic și multiconfesional (Constanța reprezintă un spațiu cultural absorbant, penetrabil, specific unui *sistem cultural de tip deschis*, care presupune maximă disponibilitate pentru dialogul cultural interetnic și internațional);

așezarea geopolitică și portul; ancestralitatea, dezvoltarea istorică specifică și filonul mitic; existența a trei instituții de învățământ superior, cu o resursă umană considerabilă, care poate susține proiecte creative în domeniu;

rețeaua locală diversificată a instituțiilor publice de cultură și a *așezămintelor culturale* (teatre, muzee, centre culturale, biblioteci etc.);

statutul de destinație turistică sezonieră omologată la nivel național (care permite extensii facile spre dezvoltarea turismului cultural).

Puncte slabe: absența coeziunii și colaborării sistemice între actorii culturali locali; starea degradată a patrimoniului, coroborată cu dezinteresul cronic și/sau capacitatea limitată a administrației și a comunității de a stopa degradarea acestuia;

infrastructura culturală și turistică precară;

accesibilitatea redusă către situri arheologice și monumente istorice; absența unor parteneriate sustenabile între instituțiile relevante în plan cultural;

corelarea insuficientă a agendei de evenimente pentru fluidizarea acestora pe parcursul unei unități temporale și absența unei agende culturale comune/municipale cu posibilități de accesare și *up-gradare* în timp real;

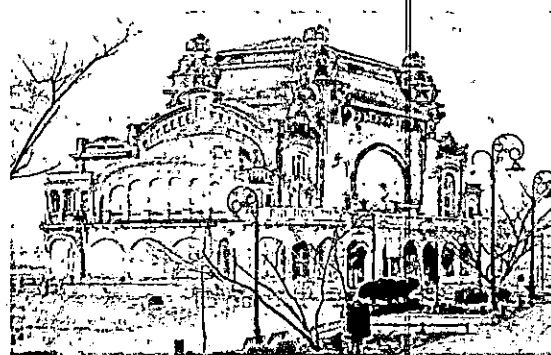
capacitatea limitată a actorilor culturali locali de a atrage finanțări solide în domeniu; absența unor evenimente culturale de referință; slaba conectare a mediilor culturale locale la procesele culturale, artistice și spirituale de amplitudine existente la nivel național;

insularizarea/periferizarea valorilor locale culturale și artistice; impactul redus al evenimentelor și proiectelor culturale; absența unor instrumente strategice de acțiune și intervenție în domeniu; capacități reduse de exploatare a oportunităților de turism cultural.

Oportunități: tendința de transformare a orașului (și a stațiunii Mamaia) în destinație turistică prioritară a turiștilor autohtoni; transformarea Peninsulei în destinație predilectă de turism cultural în sezon și extrasezon, la nivel național; tendința și planurile municipalității de extindere a sezonului turistic; introducerea în circuitul public, în 2023, a două obiective mari de -

infrastructură ce pot fi utilizate în domeniul cultural (Cazinoul și Sala Polivalentă);

implementarea Strategiei actuale ca prim document strategic în domeniul cultural al municipalității; creșterea interesului municipalității pentru cultură în sens larg; extinderea surselor de finanțare în plan național și internațional; tendința de extindere a capacității municipalității și a comunității de a atrage fonduri în domeniu; fereastra de oportunitate generată de Planul Național de Redresare și Reziliență pentru investiții majore în infrastructură.

Amenințări: continuarea degradării patrimoniului cultural, istoric și arhitectural local; menținerea infrastructurii culturale la un nivel critic;

continuarea exodului resursei umane tinere și/sau valoroase; decalajul de dezvoltare economică a orașului și județului între Constanța și alți poli de dezvoltare culturală/urbană, în condițiile absenței unor investitori strategici în municipiu.

IV. Viziunea și misiunea

Prin implementarea Strategiei culturale, se are în vedere crearea premiselor necesare pentru ca municipiul Constanța să devină și să fie perceput, în spațiul cultural românesc și internațional, la orizontul anului 2031, drept **capitala culturală estivală a României (1), destinație prioritară (fie și sezonieră) pe harta turismului cultural (2) și capitala culturală a Dobrogei (3)**, cu potențarea maximă a 3 atribute distinctive suprapuse:

Constanța ca spațiu ancestral și moștenire culturală a antichității Greco-latine prin Cetatea antică a Tomisului (patrimoniul ancestral cultural, spiritual și istoric de tip greco-latin) și prin Ovidius, **Constanța ca mozaic multiconfesional, multietnic și multicultural și Constanța ca spațiu european**, conectat la Europa culturală (Ovidius), spiritual (catedrale, bazine), economic (Portul) și geopolitic (port strategic al României și Uniunii Europene la Marea Neagră).

Obiectivul-cadru de realizare a Strategiei Culturale a municipiului îl reprezintă **vitalizarea domeniului cultural al orașului** prin exploatarea creativă a patrimoniului cultural și a tuturor resurselor sectoriale implicate.

Simultan cu elaborarea Strategiei au fost avute în vedere următoarele **linii prioritare de acțiune: dezvoltarea infrastructurii culturale, creșterea resursei logistice și financiare de**

sprijin din partea UAT Constanța, consolidarea coeziunilor locale în domeniul cultural, consolidarea capacității administrative de implementare a Strategiei.

V. Axe prioritare

Axa I: PENINSULA.

Constanța – coroana culturală sezonieră a României. Peninsula – coroana culturală a Constanței

Este o **axă transversală**, care mizează pe politici, practici și programe de acțiune și intervenție culturală hibride.

Principalele dimensiuni ale acestei axe prioritare vizează: extinderea sezonului turistic; crearea și diversificarea unor rute de impact în domeniul turismului cultural; îmbunătățirea accesului la obiective culturale, istorice, turistice și arhitecturale; îmbunătățirea și extinderea infrastructurii culturale și conexe; crearea unor programe, circuite și rute istorice, culturale și turistice precum *Cetatea antică a Tomisului* Edificul Roman cu Mozaic, Termele Romane, Poarta Mare a Cetății etc.)

Constanța Regală (Cuibul Reginei, Palatul Regal, Vila Regală din Mamaia etc.), *Octogonul confesional* etc.; valorizarea potențialului zonei peninsulare și centrale prin proiecte de soluții arhitecturale și urbanistice; diversificarea agendei de evenimente culturale; crearea unor evenimente de *brand*.

Obiectivul final îl reprezintă crearea unui sistem ramificat de instrumente și mecanisme care să facă din orașul Constanța (care, în 2020, a reprezentat principala destinație turistică în plan național) o *piață* (percepută și omologată ca atare la nivel național) a unor oferte culturale diversificate și de calitate pentru turiști și autohtoni, în principal pe durata sezonului extins.

Nucleul tuturor programelor de acțiune și intervenție îl reprezintă Peninsula. Peninsula este spațiul care poate genera creșteri substanțiale ale turismului cultural, care poate exploata creativ potențialul cultural, istoric, turistic și arhitectural al zonei, care poate mixa creativ multiple rute și trasee de tip cultural, turistic, istoric și arhitectural etc.

Obiectivul principal îl reprezintă **valorificarea sistemică și creativă a patrimoniului cultural, identitar, istoric** de tip material și imaterial existent la nivelul municipiului, **prioritar în zona Peninsulară**, în sezon și în extrasezon.

În acest sens, este nevoie de crearea unui cadru sistemic și funcțional de dialog și acțiune coezivă, de dezbateri și consultări publice permanente, cu participarea reprezentanților administrației locale

și județene, ai instituțiilor publice și de cultură și ai societății civile, privind starea patrimoniului istoric și soluțiile concrete posibile privind protejarea și valorizarea monumentelor istorice.

La nivelul Primăriei municipiului Constanța se va reactiva, ca exemplu de bune practici, **Comisia de identificare și inventariere a monumentelor istorice aflate pe raza administrativ-teritorială a municipiului Constanța**, din care fac parte reprezentanți ai Primăriei municipiului Constanța, ai Direcției Județene pentru Cultură Constanța și ai Muzeului de Istorie Națională și Arheologie Constanța. Pe baza Regulamentului propriu de organizare și funcționare, Comisia gestionează întreaga problematică a identificării și comparării monumentelor istorice aflate pe raza municipiului Constanța, precum și a clarificării situației lor juridice, în vederea alocării de fonduri pentru evidențierea, conservarea și punerea lor în valoare.

Pentru unele din monumentele istorice relevante din municipiu au fost identificate soluții privind conservarea și valorizarea acestora prin intermediul unor programe și proiecte cu finanțare națională și europeană (Muzeul de Artă Populară / CT-II-m-A-02850, Termele Romane / CT-I-m-A-02553.12, cripta paleocreștină din curtea Colegiului Național *Mihai Eminescu* / CT-I-m-A-02555.05etc.); se așteaptă implementarea *de facto* a acestora.

La nivelul municipalității există un proces permanent de identificare a priorităților în domeniu și a surselor de finanțare, însă acest proces nu are dinamica așteptată.

Municipalitatea are în fază de lucru un proiect privind „reamplasarea, restaurarea și punerea în valoare a statuilor și monumentelor istorice amplasate în municipiu”, prin măsuri de conservare care asigură protecția patrimoniului. Potrivit acestui proiect, se propun spre reamplasare și restaurare următoarele obiective: *Sirena și delfinul, Jucătoarea de tenis, În soare*, grupul statuar *Fete șezând (Tinerete)*, *Joc Sportiv, Muzica mării*; se propun spre restaurare: *Anghel Saligny* (bd Elisabeta, pe promontoriu), Basorelieful *Oameni cu tauri* (în fața Muzeului Ion Jalea), *Arcașul* (în fața Muzeului Ion Jalea), Grupul Statuar *Pescarii* (la fântâna de pe faleza Cazinoului), Bustul *Mihai Eminescu* (pe faleza Cazinoului), *Farul Genovez* (pe faleza Cazinoului), Statuia *Ovidiu* (Piața Ovidiu), Bustul *Ion Bănescu* (Parcul Arheologic), Bustul *Vasile Pârvan* (Parcul Arheologic), *Copilul cu broasca* (Muzeul de Artă), *Extaz* (Parcul TNOB), Grupul statuar *Faun și nimfă* (Parcul TNOB),

Tinerete (Parcul TNOB), *Aruncătorul cu discul* (Sala Sporturilor), 2 basoreliefuri *Tineri sportivi* (Sala Sporturilor); se propun pentru punere în valoare: *Timonierul* (Faleza Casino),

Grupul Statuar *Carmen Sylva și fata cu harpă* (faleza Casino), *Lupoica* (Bd. Tomis), Harta Arheologică *Dobrogea și marea* (de pe clădirea Curții de Conturi).

Sunt în curs **lucrările de intervenție ale Companiei Naționale de Investiții / CNI la Cazinoul Constanța** (obiectivul de investiție “Consolidare și restaurare Cazinou Constanța”), monument de categorie “A” cu valoare patrimonială, arhitecturală și istorică excepțională, de o importanță deosebită din punct de vedere istoric, cultural și social, unul dintre cele mai importante obiective turistice din România și cea mai importantă clădire publică realizată în stil *Art Nouveau*.

În urma realizării lucrărilor specifice de consolidare și restaurare, se preconizează redarea în circuitul public a Cazinoului în 2022.

Prin amploarea și calitatea lucrărilor realizate, **se estimează că, începând cu anul 2022, Cazinoul va redeveni un centru cultural și de divertisment de anvergură internațională**, care va putea găzdui evenimente culturale, simpozioane, expoziții, beneficiind în acest sens de o sală multifuncțională de 200 de locuri, de o sală de festivități cu o capacitate de 150 de locuri și de un Muzeu al Cazinoului.

În caietul de sarcini figurează ca funcțiuni principale, instructive și culturale: *sală de concerte cu o acustică adecvată, teatru, cinematecă, spațiu de conferințe la etaj și centru expozițional cu simeze pentru expoziții de artă, versinaje, lansări de carte etc.*

De buna gestionare a Cazinoului ca spațiu cultural emblematic pentru Constanța după reintrarea acestuia în circuitul public, depinde în mare măsură dezvoltarea viitoare a vieții culturale a municipiului. Utilizarea creativă și eficientă a Cazinoului ca **platformă culturală cheie locală** va putea reprezenta un model de coeziune culturală, un *modus operandi* stimulativ pentru noile obiective majore de infrastructură ce se preconizează a fi realizate în municipiu.

Proiectele de dezvoltare a infrastructurii culturale a municipiului Constanța includ și **utilizarea, pentru desfășurarea de evenimente culturale, a viitoarei Săli Polivalente a Constanței**, un alt proiect important al municipalității și al Ministerului Dezvoltării Regionale și Administrației Publice / MDRAP, aflat în derulare în zona Badea Cârțan;

În prezent se efectuează lucrări la obiectiv realizate de MDRAP, prin Compania Națională de Investiții / CNI; termenul de finalizare este asumat pentru anul 2022.

Sala Polivalentă va permite și găzduirea de evenimente non-sportive, concerte și alte manifestări culturale.

Este nevoie de punerea în valoare, cu prioritate, a monumentelor istorice (înscrise în Patrimoniul cultural național al României) aflate pe raza municipiului Constanța, cu implicarea tuturor factorilor executivi.

Prioritate zero vor avea monumentele istorice din Peninsula și monumentele de categoria "A" (de valoare națională sau universală).

Se recomandă **actualizarea de urgență a listei acestora**, la nivel local, precum și urgentarea identificării unor soluții multiple de conservare și restaurare a celor mai importante monumente istorice.

Punerea în valoare, prin ample acțiuni de conservare, renovare, modernizare, a unor obiective culturale de impact pentru municipiul și județul Constanța, precum Edificiul Roman cu Mozaic, Termele Romane, Mormântul Hypogeu Paleocreștin, Bazilica/cripta paleocreștină, Amfiteatrul și bazilica creștină, Poarta Mare a Cetății Tomis etc reprezintă o direcție prioritară.

Prioritizarea acțiunii în domeniu poate fi convenită prin colaborarea Primăriei municipiului Constanța, Direcției Județene pentru Cultură - Constanța și Consiliului Județean Constanța, precum și prin implicarea, prin parteneriate de tip public-privat, a operatorilor culturali publici și independenți locali.

În vederea punerii în valoare a patrimoniului istoric din Peninsulă și zona adiacentă, este nevoie de **proiecte culturale și artistice care să prezinte în mod integrat istoria cetății Tomis.**

Acestea se pot desfășura în aer liber, pe categorii tematice și de vârstă, în funcție de publicul căruia i se vor adresa.

În vederea punerii în valoare a patrimoniului cultural local, se recomandă totodată **proiecte culturale care să promoveze personalitățile marcante din istoria (culturală și nu numai, a) municipiului**, inclusiv realizarea de filme documentare privind contribuția acestora la dezvoltarea culturală locală.

Patrimoniul din Peninsulă poate fi valorificat în mod creativ și prin proiecte care se adresează prioritar generației „tehnologiei în dezvoltare” – de exemplu, proiecte de *video mapping*, în care proiecțiile de lumini pot aduce la viață clădirile emblematice ale orașului;

conceptul *video mapping* a avut *feedback* pozitiv și impact semnificativ în toate orașele în care a fost implementat. Printr-o punere în valoare inspirată, creativă, eficientă și responsabilă, patrimoniul cultural și istoric local poate să contribuie nu doar la promovarea identității locale, ci și la creșterea veniturilor municipalității, din perspectiva așteptatei extinderi a turismului cultural

(acest tip de turism cunoaște o dezvoltare accelerată care se bazează pe **potențialul moștenirii culturale**).

Este totodată de interes prioritar local construirea unui obiectiv cultural de impact în zona Peninsulară.

Având în vedere situația actuală a infrastructurii culturale locale din zona peninsulară, este foarte probabil că, pentru îndeplinirea acestui obiectiv de interes local prioritar în domeniul cultural, respectiv pentru identificarea și punerea în valoare a unui obiectiv cultural de impact în zona peninsulară, **este nevoie de construcția, reabilitarea, modernizarea și/sau reconversia funcțională a unui astfel de obiectiv, respectiv de alocarea de fonduri necesare efectuării acestor lucrări.** Un astfel de obiectiv este de interes local prioritar și urgent în domeniul cultural și este de utilitate publică la nivelul municipiului Constanța.

Cel mai fezabil proiect de acest gen este *Casa lui Ovidius*, proiect cultural de anvergură asumat de către actuala administrație locală.

Obiectivele specifice acestei axe: crearea unui program multifuncțional **Peninsula**, care să sporească substanțial valorizarea patrimoniului cultural, turistic și istoric din zona peninsulară (1), valorizarea brandului *Cetatea Tomis* (2) consolidarea brandului identitar al lui Publius Ovidius Naso prin crearea *Căsuței lui Ovidius* (3).

**Axa II: INFRASTRUCTURA.
Dezvoltarea infrastructurii
culturale și conexe**

Una din liniile prioritare de acțiune în domeniul elaborării *Strategiei culturale a municipiului Constanța pentru perioada 2021-2031* și vitalizării vieții culturale locale o reprezintă **dezvoltarea infrastructurii culturale locale.**

Patrimoniul istoric și cultural actual al municipiului se află într-un proces continuu de alterare și degradare. În ultima perioadă au fost demarate, punctual, intervenții salutare de restaurare, renovare, modernizare etc. a acestuia.

O problemă fundamentală a mediilor culturale locale, coroborată celei privind starea accentuată de degradare a patrimoniului, o reprezintă precaritatea infrastructurii culturale.

Dezvoltarea/valorizarea potențialului cultural local și dezvoltarea infrastructurii culturale pot reprezenta direcții substanțiale de dezvoltare urbană a municipiului, nu numai în sectorul cultural.

Infrastructura culturală a municipiului a atins, cu rare excepții, un nivel critic. Nu pot fi organizate în municipiu, la standarde de calitate, evenimente culturale de amplitudine de tip *indoor*, iar spațiile publice nu permit derularea de evenimente *outdoor* decât în condiții limitative. Nu există spații adecvate organizării

organizării de evenimente culturale de nivel ridicat, din categoria culturii înalte/tradiționale.

Dezvoltarea infrastructurii culturale a municipiului reprezintă o necesitate urgentă și prioritară, care trebuie realizată prin ample acțiuni coroborate și complementare, pe multiple paliere: construirea a noi imobile/spații dedicate evenimentelor culturale (1); renovarea, repararea, modernizarea actualelor obiective de infrastructură cu destinație culturală (2); schimbarea destinației unor clădiri/imobile/spații care au în prezent altă destinație (3); achiziții și exproprieri pentru cauză de utilitate publică (4) etc.

Nivelul redus al dezvoltării infrastructurii culturale locale, mai ales în zona peninsulară și centrală, reprezintă una dintre realitățile culturale, sociale și economice locale asupra cărora se preconizează a se opera schimbări paradigmatiche pozitive odată cu implementarea Strategiei culturale în următorii 10 ani.

Infrastructura culturală la nivelul municipiului Constanța este insuficientă pentru atingerea obiectivelor Strategiei,

iar dezvoltarea acestei infrastructuri reprezintă o prioritate și o urgență a acțiunii administrației locale în domeniul cultural.

Prioritatea zero în acest domeniu, trebuie să o reprezinte construirea unui spațiu multifuncțional, modern, care să poată găzdui evenimente de mari dimensiuni în domeniu (concerte, spectacole etc.) – **un Palat local al culturii.**

O măsură complementară care poate fi avută în vedere de către administrația publică locală în domeniul cultural și de divertisment, de tip prioritar și urgent, o reprezintă dezvoltarea infrastructurii culturale și de divertisment locale, prioritar în zona peninsulară și centrală, în special a celei cu tradiție în domeniul cultură-recreere-divertisment.

Valorizarea și extinderea acestei infrastructuri este vitală din perspectiva punerii în valoare și utilizării maxime a acesteia de către instituțiile publice de cultură și de către operatorii culturali independenți locali, în regim diversificat (multifuncțional) și permanent (în sezon și în extrasezon).

Punerea în valoare a unui obiectiv cultural și de recreere-divertisment în zona peninsulară și centrală a municipiului Constanța ar contribui în mod direct la dezvoltarea infrastructurii culturale și de recreere - divertisment în zona respectivă

care reprezintă zona de maxim impact și de maximă relevanță pentru viața culturală a municipiului Constanța și ar permite desfășurarea constantă/permanentă (atât în timpul sezonului cât și în afara acestuia) de activități culturale și de divertisment destinate tuturor categoriilor de public (public indigen și alogen, de toate vârstele, cu nevoi culturale și de divertisment heterogene), într-o structură diversificată tematic (spectacole, expoziții, concerte, vizionări de filme, activități culturale în aer liber, lansări și prezentări de carte, teatru stradal etc.). Este de așteptat ca un astfel de obiectiv să poată fi utilizat pentru a se asigura un grad ridicat de exploatare a acestuia (în mod ideal – în regim permanent), de către instituțiile publice de cultură și operatorii culturali independenți din municipiul și județul Constanța, prioritar **Teatrul de Stat Constanța și Teatrul Național de Operă și Balet Oleg Danovski din Constanța.**

Având în vedere situația actuală a infrastructurii culturale locale din zona peninsulară și centrală, este foarte probabil că, pentru îndeplinirea acestor obiective de interes local prioritare și urgente în domeniul cultural, respectiv pentru identificarea și punerea în valoare a unui obiectiv multifuncțional în domeniul cultură/recreere/divertisment, este nevoie de construcția, reabilitarea, modernizarea și/sau reconversia funcțională a unui astfel de obiectiv din zona peninsulară și centrală, respectiv de alocarea de fonduri necesare efectuării acestor lucrări.

Prin soluții de acest gen (identificarea și punerea în valoare a unor obiective multifuncționale în domeniul culturii) **se vor îmbunătăți, rapid și substanțial și pe termen mediu și lung, performanțele culturale locale și se vor crea premise pentru dezvoltări urbane sustenabile la nivelul municipiului Constanța.**

Capătă caracter urgent nevoia de **dezvoltare a infrastructurii culturale în domeniile teatru și muzică.** În domeniul teatral, este nevoie de **dezvoltarea infrastructurii de care dispun în prezent cele două instituții teatrale** care funcționează în municipiu (Teatrul Național de Operă și Balet *Oleg Danovski* și Teatrul de Stat Constanța), de dezvoltarea sectorului/domeniului teatrului strădal, precum și de diversificarea și permanentizarea ofertei de evenimente sectoriale.

Pentru desfășurarea de spectacole și concerte de mare amploare, este nevoie de o sală de concerte modernă și de mari dimensiuni, cu funcționalitate autonomă sau integrată într-un obiectiv de infrastructură culturală cu destinații multiple.

Principalele obiective specifice: dezvoltarea **infrastructurii culturale (1) și sporirea gradului de conștientizare a valorilor de patrimoniu, reabilitarea și punerea lor în valoare, în circuitul turistic-economic (2).**

**Axa III:
MOZAICUL/MULTICULTURALITATEA. Constanța – mozaic multicultural, multi-etnic și multiconfesional.**

Axa respectivă are în vedere potențarea specificului local al orașului (și județului Constanța) ca spațiu de intersecție a mai multor tipare lingvistice, mentale, culturale, identitare, etnice, profesionale etc., precum și potențarea corelată a modelului de conviețuire interetnică din municipiu.

Se au în vedere, cu prioritate, diversificarea programelor de acțiune culturală destinată comunităților etnice și profesionale din municipiu, consolidarea dialogului intercultural dintre comunități, promovarea dialogului intercultural și a modelului de conviețuire.

Paradigma mozaicului interetnic, intercultural și interconfesional existent la nivelul municipiului (și județului) Constanța (cu toate conotațiile sale pozitive – concordia, modelul bunei conviețuirii, schimbul permanent de bune practici culturale etc.) trebuie exprimată cultural în mod divers, sistemic, credibil, creativ și substanțial, reprezentând o **valoare paradigmatică specifică** a orașului Constanța.

Principalul obiectiv specific: consolidarea/promovarea dialogului intercultural dintre comunități, a modelului de conviețuire interetnică în municipiul și județul Constanța, precum și a specificului național al comunităților locale.

Axa IV: ADMINISTRAȚIA.

Consolidarea capacității de acțiune și intervenție a aparatului administrativ în domeniul cultural

O axă prioritară de acțiune o reprezintă **consolidarea capacității de acțiune și intervenție a aparatului administrativ propriu al municipiului în domeniul cultural**, astfel încât acesta să își dezvolte în mod sustenabil abilitățile, aptitudinile și competențele de a manageria domeniul respectiv, în particular procesul de implementare a Strategiei.

Se are în vedere totodată operarea unui **management cultural de calitate** (prioritar, prin creșterea capacității de sustenabilitate a sectorului cultural) – **axă transversală**. Această axă abordează problemele legate, prioritar, de: asigurarea și creșterea resursei de finanțare, dezvoltarea infrastructurii culturale,

- consolidarea capacităților manageriale ale aparatului administrativ care gestionează politicile culturale în cadrul UAT Constanța, consolidarea și sistematizarea dialogului dintre actorii locali (administrația publică, instituții publice / de cultură, operatori culturali etc.), creșterea calității serviciilor publice prestate de administrația publică în cultură și a funcționării instituțiilor culturale, finanțarea publică a sectoarelor culturale și creative, îmbunătățirea condiției creatorului, utilizarea noilor tehnologii ale informației și comunicării în cultură, perfecționarea formării profesionale în domeniu etc.

În acest context, la nivelul UAT Constanța s-a apreciat că **este oportună înființarea unei Direcții pentru cultură, educație, sport, tineret și turism a Primăriei municipiului Constanța**, pentru a se crea instrumentele de punere în aplicare a strategiei culturale a orașului, de implementare a unui program integrat de politică publică prin care să se asigure comunității în sens larg accesul la o viață culturală (și sportivă) de calitate, de elaborare și implementare a unor metodologii de sprijinire a structurilor sportive și a numeroaselor categorii de cetățeni cu nevoi speciale și a minorităților etnice, precum și de a impulsiona activitățile turistice și de promovare ale

Constanței, prioritar prin implementarea *Strategiei de dezvoltare*

dezvoltare și promovare a turismului în municipiul Constanța.

Prin Hotărârea Consiliului Local Municipal Constanța nr. 127/2021 privind aprobarea Regulamentului de organizare și funcționare al Primăriei municipiului Constanța a fost aprobată **organigrama Primăriei, în cadrul căreia funcționează Direcția cultură, educație, sport, tineret și turism** (în structura acesteia activează Biroul proiecte sociale, culturale și sportive, Biroul organizare evenimente și Compartimentul turism, relații comunitare și minorități).

Direcția cultură, educație, sport, tineret și turism a Primăriei municipiului Constanța a fost creată pentru a gestiona activitățile complexe de organizare, susținere și desfășurare/implementare a unor activități și proiecte din domeniile cultural, sportiv, social, turism, tineret, minorități și societatea civilă.

Noua Direcție asigură și gestionează implementarea a două strategii sectoriale (cultură și turism).

Este nevoie, de asemenea, de constituirea etapizată a unei **entități/structuri culturale multiple la nivelul administrației locale**, care să genereze coeziunea și soliditatea necesare proceselor de elaborare și implementare a

programelor, proiectelor și evenimentelor culturale și care să beneficieze de o resursă umană calificată și de o infrastructură adecvată.

Noua entitate culturală multiplă ar putea funcționa în subordinea directă a Primarului municipiului și a Consiliului Local, alături de Muzeul de Artă Populară și ar putea include structuri culturale și artistice sectoriale în diferite domenii și/sau instituții de cultură și artă cu personalitate juridică, precum *Galerii de artă* (este nevoie de spații tematice autonome dedicate artei, reprezentațiilor artistice, *performing-urilor, happening-urilor* și tuturor altor evenimente de gen), *Centru de proiecte* și programe culturale, *Revista Tomis, Muzeu Municipal* etc.

Revista Tomis, brand al culturii locale, s-a bucurat, de-a lungul timpului, de o mare recunoaștere locală, regională și națională, reunind în echipa sa redacțională oameni de mare valoare ai culturii constăntene. Este oportună reînființarea acesteia – mai mult, **proiectul reînființării Revistei Tomis este de interes local în plan cultural.**

Pe fond, în domeniul culturii, unul dintre obiectivele avute în vedere de către municipalitate îl reprezintă **recuperarea**

brandurilor culturale degradate, iar reînființarea *Revistei Tomis* se circumscrie acestui proiect.

Este nevoie totodată de perfecționarea politicilor și practicilor locale de organizare a evenimentelor culturale.

În acest sens, anul 2021, care a adus o creștere notabilă a agendei de evenimente, anunță un posibil trend pozitiv în domeniu.

Se recomandă **desfășurarea periodică a unor evenimente internaționale în domeniul cultural care să valorizeze relațiile actuale internaționale ale municipiului Constanța și care să promoveze orașul Constanța în mediile culturale internaționale, inclusiv/prioritar prin utilizarea actualei rețele de parteneriate externe a municipiului.**

Din testarea disponibilității orașelor-partenere de desfășurare a unor activități culturale comune a rezultat oportunitatea celebrării, la Constanța, a *Sărbătorilor Mării*, eveniment care poate fi organizat în colaborare cu orașele-port din rețeaua partenerilor externi ai municipiului (Brest, Batumi, Odesa, Istanbul, Izmir, Salonic, Rotterdam etc).

Depunerea unor candidaturi credibile, pe plan internațional, pentru includerea în programe internaționale de mare impact, precum programele culturale UNESCO

(Orașe creative / *Creative Cities*, Capitala Mondială a Cărții / *World Book Capital*) sau programele Uniunii Europene, reprezintă o **oportunitate substanțială de consolidare a profilului cultural al orașului Constanța în plan internațional.**

Se recomandă acțiuni de **consolidare a capacității operaționale a Primăriei municipiului Constanța de elaborare, depunere și implementare a unor proiecte sectoriale credibile, cu atragere de fonduri naționale și europene în domeniul cultural, prin valorificarea maximală a multiplelor oportunități conferite de actualele programe și linii de finanțare.**

În plan european, este nevoie de construirea treptată a premiselor necesare unei viitoare candidaturi la programul Capitala Europeană a Culturii. În plan național, se recomandă includerea orașului în multiplele proiecte strategice ale Ministerului Culturii.

Este de interes, din perspectiva necesității reconectării vieții culturale a municipiului la procesele culturale și artistice care au loc în plan național, ca orașul Constanța să devină în mod sistemic parte a programului oficial al Festivalului Internațional de Muzică *George Enescu* (găzduind evenimente din cadrul Festivalului; o premieră în acest domeniu a reprezentat-o anul 2021, când în orașul Constanța au avut loc două evenimente artistice asociate Festivalului) sau să găzduiască evenimente de impact național în domeniul cultural și artistic – Galele UNITER, Premiile Uniunii Scriitorilor din România etc.

Pentru evaluarea independentă a proiectelor culturale, ca și pentru gestionarea permanentă a domeniului cultural de către aparatul administrativ, se recomandă constituirea unei comisii de experți din afara municipiului Constanța – un consiliu onorific cultural și artistic pe lângă Direcția de specialitate a municipiului (Direcția Cultură, Educație, Sport și Turism), care să includă personalități culturale recunoscute la nivel național, cu o capacitate de expertiză omologată în plan național și competențe solide în domeniu, care să acopere cele mai importante subdomenii culturale.

Atribuțiile principale ale acestui Consiliu vor viza formularea sistemică de propuneri pentru îmbunătățirea performanțelor actului cultural local.

Principalele obiective specifice: crearea și dezvoltarea instituțiilor proprii (1); sprijinirea desfășurării unor evenimente sectoriale de impact, în diferite subdomenii ale culturii (2); creșterea constantă și progresivă a sprijinului bugetar alocat culturii, în perioada de referință a Strategiei (3).

AXA V: COEZIUNEA. Consolidarea coeziunii culturale locale

Axa prioritară a coeziunii vizează crearea unui sistem ramificat de parteneriate între administrație și comunitatea culturală, între operatorii culturali, între instituțiile publice și operatorii independenți, între principalii actori cu roluri în domeniul cultural – parteneriate public-privat, acorduri multiple de colaborare, cadru sau punctuale etc.

Rolul stimulator îl va avea administrația locală, care va identifica soluțiile optime de colaborare instituțională pentru fiecare din axele, obiectivele și programele culturale din Strategie.

Toate structurile administrației publice locale, toate instituțiile publice relevante de pe plan local, toți operatorii culturali

publici și marea majoritate a operatorilor culturali independenți și-au exprimat, în contextul elaborării Strategiei, întreaga lor disponibilitate de a participa la constituirea unei ample rețele de parteneriate menite a substanțializa obiectivele, proiectele și programele culturale ale Strategiei.

De asemenea, este nevoie de **promovarea unei agende comune/colective de evenimente culturale**, ca instrument de expresie a acestei coeziuni.

Promovarea unitară a identității culturale a orașului asigură plus-valoare procesului de coeziune culturală.

Principalele branduri identitare ale municipiului sunt Publius Ovidius Naso, Șarpele Glykon (reprezentare artistică și iconografică de excepție, unică în lume), Cazinoul, precum și Sfinții Împărați Constantin și Elena (care dau numele și ziua orașului).

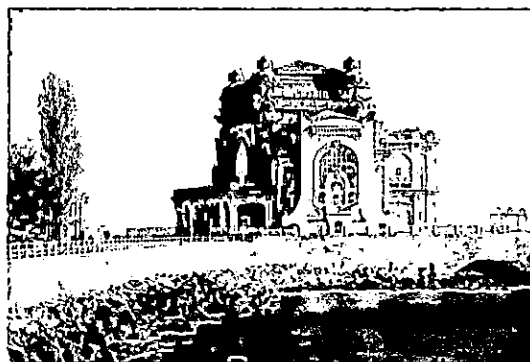
Aceste *branduri identitare* sunt purtătoare ale unor narațiuni exemplare, care ilustrează unicitatea orașului Constanța în plan cultural și spiritual, la nivel național și internațional.

Este nevoie de o substanțializare a punerii în valoare a brandului cultural Ovidiu / Publius Ovidius Naso, la nivel integrat, pe plan local.

Obiective specifice ale acestei axe: elaborarea unei rețele de parteneriate între actorii locali relevanți în plan local (1); acțiuni coezive în planul promovării unei agende unice integrate de evenimente culturale la nivelul municipiului (2); consolidarea brandului identitar al lui Publius Ovidius Naso (3); implementarea unor programe menite a îmbunătăți și promova identitatea culturală și vizuală a orașului (4).

Axa VI: CETATEA. Cultura ca motor al dezvoltării durabile locale, ca șansă pentru toți și ca instrument de capacitate la viața Cetății a noilor generații.

Obiectivele acestei axe converg în direcția poziționării culturii ca un al patrulea pilon al dezvoltării durabile, alături de economie, domeniul social și problematica de mediu. Măsurile propuse substanțializează contribuția culturii și a patrimoniului cultural ca elemente definitorii ale vitalității teritoriale/locale, prin punerea în valoare a elementelor de identitate locală și regională și o mai bună protejare a patrimoniului cultural.

Se au în vedere următoarele dimensiuni și domenii: promovarea unor politici culturale care să îmbunătățească accesul la cultură și la viața Cetății al categoriilor defavorizate și/sau marginale (persoane cu nevoi speciale / dizabilități, categorii marginale de populație etc.); promovarea unor politici culturale care să îmbunătățească gradul de participare la viața Cetății a noilor generații – tineretul va fi publicul-țintă al acestei axe; promovarea unor politici culturale care să sporească disponibilitatea pentru *Mecenat* cultural

al oamenilor de afaceri, antreprenorilor și întreprinzătorilor din municipiu.

Stimularea acestor politici culturale va putea facilita o dezvoltare durabilă locală prin îmbunătățirea investițiilor în cultură, consolidarea capacității comunității de conștientizare a rolului culturii în viața Cetății, facilitarea accesului la obiective și programe culturale al diferitelor categorii de public local etc.

Este nevoie totodată de **identificarea unui domeniu cu impact internațional și de poziționarea Constanței într-o capitală culturală în Balcani sau la Marea Neagră**, într-un domeniu în care Constanța poate să devină cunoscută pe plan regional.

Soluții cu impact potențial semnificativ în această direcție: tabere de pictură la Mamaia, tabere de arheologie în Dobrogea, seri de teatru la Malul Mării, un Festival de muzică balcanică sau chiar un eveniment de amploare, de tip integrat care să includă *Cultura Balcanică*, de la conferințe științifice la artă culinară.

Articularea unui program special pentru tinerii din Constanța reprezintă o direcție prioritară de acțiune a acestei axe.

Prin acest program, tinerii trebuie să primească un suport real pentru a organiza evenimente și programe culturale. Este nevoie de programe care să le ofere variante multiple de petrecere a timpului liber, altele decât cele specifice litoralului, precum și de alocarea unui spațiu special dedicat tinerilor. Programul „Constanța - Capitala Tineretului” reprezintă un început încurajator în această direcție, însă acesta trebuie continuat la nivel paradigmatic.

Obiective specifice acestei axe:

consolidarea accesului la cultură al unor categorii defavorizate sau marginalizate

(1); creșterea participării tinerilor la viața culturală a Cetății

(2); organizarea unor evenimente și acțiuni care pot deveni *branduri* în domeniu (3).

**AXA VII: CREATIVITATEA.
Stimularea creativității culturale locale**

Axa vizează elaborarea de proiecte și programe care să pună în valoare și să îmbunătățească potențialul creativ local, prin tabere de creație, proiecte culturale și artistice inovatoare, noi tehnologii culturale, infrastructuri neconvenționale etc.

O direcție de acțiune o poate reprezenta, în acest context, utilizarea unor **spații publice neconvenționale** (inclusiv *underground*) pentru desfășurarea de activități culturale destinate mediilor de tineret (după modelul Pasajului de la Gară, reamenajat recent, cu sprijinul municipalității, prin inițiativă privată a mediului non-guvernamental local).

Taberele sectoriale de creație și rezidențele artistice (pictură, sculptură, artă fotografică, cinema, teatru, literatură etc.) pot reprezenta un instrument de lucru prioritar în acest sens.

Se vor avea în vedere, ca **direcții prioritare de acțiune**: încurajarea manifestării dialogului multicultural și a unor proiecte culturale care să urmărească descoperirea și promovarea unor tineri cu potențial creativ ridicat în domeniul cultural-artistice și acordarea de burse pentru tinerii artiști valoroși; constituirea și dezvoltarea unor *hub-uri* și a unor clustere creativ-inovative, luându-se în considerare nevoia dotării acestora cu mijloace moderne și principiul accesibilității pentru persoanele cu dizabilități, precum și posibilitatea utilizării dispozitivelor și tehnologiilor asistive; încurajarea manifestării creativității culturale prin accesul la spații

(convenționale și nonconvenționale) în care tinerii să-și poată exprima plener potențialul artistic-cultural propriu.

VI. Obiective, măsuri și acțiuni operaționale. Proiecte și programe prioritare

Sunt de interes local următoarele obiective, acțiuni și măsuri operaționale:

Axa 1 - PENINSULA.

Măsuri și acțiuni pentru obiectivul specific 1 - crearea unui program multifuncțional *Peninsula*, care să sporească substanțial valorizarea patrimoniului cultural, turistic și istoric din zona peninsulară:

Măsura/acțiunea 1.

Crearea unei rute turistice și culturale integrate Cetatea antică a Tomisului. Ruta culturală și turistică ar include principalele obiective istorice, culturale, turistice și arhitecturale din Peninsula și vestigii istorice din perioada elenistică și romană a Cetății Tomis.

Măsura/acțiunea 2.

Crearea unui **sistem standardizat integrat** de conservare, reabilitare/restaurare, iluminare, semnalizare și valorizare a principalelor obiective din Peninsula.

Măsura/acțiunea 3.

Intervenție culturală privind reabilitarea/restaurarea și punerea în valoare a obiectivelor prioritare *Termele Romane, Edificiul Roman cu Mozaic, Poarta Mare a Cetății, Parcul Arhiepiscopiei.*

Măsura/acțiunea 4.

Derularea unui **program integrat de restaurare a celor mai importante obiective culturale, istorice, turistice și arhitecturale** din Peninsula, care să includă prioritar monumentele istorice și clădirile aflate în gestiunea și administrarea Regiei Autonome "Exploatarea Domeniului Public și Privat" Constanța / RAEDPP.

Măsura/acțiunea 5.

Derularea unor **programe integrate de modernizare a fațadelor/anelopelor clădirilor** emblematică din Peninsula și de protejare și intervenție asupra clădirilor cu valoare cultural-arhitecturală, care trebuie coroborate cu acțiunea culturală propriu-zisă. În momentul de față, se află în lucru la nivelul municipalității *Programul multianual de realizare a lucrărilor "Stimularea și facilitarea proiectelor*

și programelor care promovează obiectivele și rutele culturale din municipiu prin intermediul aplicațiilor mobile și noile tehnologii digitale”.

de protejare și intervenție asupra clădirilor cu valoare cultural-architecturală situate în ansamblul urban Centrul Istoric Constanța și alte perimetre considerate a fi prioritare pe teritoriul municipiului Constanța.

Programele de intervenție culturală ale municipalității în zona peninsulară trebuie coroborate cu programul multianual menționat mai sus, precum și cu altele similare, în vederea creșterii gradului de eficiență a intervenției.

Măsura/acțiunea 6.

Derularea unui **proiect cultural, De Historia Urbis**, care să aibă ca scop dezvoltarea culturală și revigorarea turismului cultural și istoric în zona Peninsulară a municipiului Constanța, prin promovarea, în perioada estivală, a mai multor obiective istorice din Centrul vechi printr-un **demers artistic-performativ de tip "living history"**, în cadrul unor tururi ghidate desfășurate sub forma unui spectacol de teatru itinerant.

Măsura/acțiunea 7.

Amplasarea unei **Galerii a marilor oameni politici ai României care au marcat dezvoltarea Constanței** (sculpturi, busturi), într-o zonă identificată ca fiind optimă de către specialiști.

Măsura/acțiunea 8.
Reintroducerea în patrimoniul municipalității și în circuitul public/cultural a **Vilei Regale din Mamaia.**

Măsura/acțiunea 9.

Crearea unui circuit cultural-turistic cu principalele obiective de patrimoniu din municipiu conexe familiei regale (Cuibul Reginei, Palatul Regal, Vila Regală din Mamaia etc.) – **Ruta Regală.**

Măsura/acțiunea 10.

„Măsura/acțiunea 10. Cartarea Cimitirului Central și identificarea mormintelor personalităților din incinta acestuia, precum și amenajarea/renovarea cimitirelor eroilor și a monumentelor funerare ale personalităților emblematice pentru viața culturală și pentru istoria locală; în acest context, Cimitirul Central poate deveni un obiectiv de interes istoric și turistic. Proiectul poate fi implementat cu sprijinul Administrației Cimitirelor și al unor organizații neguvernamentale, asociații și persoane fizice”.

Măsura/acțiunea 11.

Atribuirea de nume de personalități locale unor piațete și spații de for public.

Măsura/acțiunea 12.

Completarea galeriei busturilor primarilor Constanței în Parcul arheologic prin comandarea unor lucrări de artă creatorilor locali.

Măsura/acțiunea 13.

Crearea unui circuit cultural-turistic care să pună în valoare **obiectivele cu potențial cultural, istoric și arhitectural și clădirile de patrimoniu din zona Portului Constanța** (Cuibul Reginei / Muzeul Portului, Farul Carol I, Gara Maritimă, Silozurile lui Anghel Saligny etc.).

Măsura/acțiunea 14.

Organizarea de **concursuri de proiecte urbanistice și concursuri de soluții de arhitectură și urbanism pentru modernizarea și valorizarea cultural-turistică a Pieței Ovidius, respectiv pentru punerea în valoare a patrimoniului Peninsulei.**

Măsuri și acțiuni pentru obiectivul specific 2 - consolidarea brandului Cetatea Tomis: Măsura/acțiunea 1. Derularea unui program integrat Cetatea Tomis.

În vederea valorizării *Cetății Tomis*, este nevoie de măsuri și proiecte integrate, precum:

desfășurarea unui program local de conservare și păstrare a elementelor vizibile ale Cetății Tomis, urmărindu-se oprirea degradării acestora (d.e. zidurile exterioare ale Cetății Tomis

- zona Esplanada); sancționarea mult mai aspră a faptelor de natură contravențională ce privesc distrugerea totală/parțială a elementelor materiale care compun Cetatea Tomis;

atragerea de fonduri europene în vederea integrării Cetății Tomis în diferite rețele de optimizare turistică a patrimoniului existent

- UNESCO; realizarea unui inventar public al tuturor obiectivelor și siturilor arheologice descoperite în zonele de competență teritorială ale Municipiului Constanța și optimizarea acestui inventar în vederea introducerii lui într-un circuit turistic național și internațional;

; realizarea unui registru local al tuturor obiectivelor și siturilor arheologice descoperite în zonele de competență teritorială ale Municipiului Constanța, și optimizarea acestui inventar în vederea introducerii lui într-un circuit turistic național și internațional;

realizarea unui registru local al tuturor obiectivelor și siturilor arheologice descoperite în zonele de competență teritorială ale Municipiului Constanța, astfel încât emiterea certificatelor de urbanism și a autorizațiilor de construcție să aibă ca premise regenerarea urbană, arhitectura zonei, limitele de nivel al construcțiilor și istoria locului; modificarea regulamentelor urbanistice ținând cont de existența și valorizarea acestui patrimoniu; realizarea unor instrumente de promovare unitară a Cetății Tomis; formarea de resursă umană specializată (*ghid educativ*), abilitată în a organiza trasee locale pornind de la specificitatea istoriei Cetății Tomis;

crearea unor trasee și itinerarii între diferitele obiective turistice, monumente etc; includerea monumentelor istorice în traseele realizate de operatorii de turism; încurajarea dezvoltării unor relații de colaborare între proprietarii particulari ai unor monumente istorice și UAT Constanța, prin care să se asigure accesul public extins la patrimoniul cultural constănțean etc.

Măsuri și acțiuni pentru obiectivul specific 3 - consolidarea *brandului* identitar al lui Publius Ovidius Naso prin crearea *Casei lui Ovidius*:
Măsura/acțiunea 1. Casa lui Ovidiu.

Pentru substanțializarea punerii în valoare a brandului cultural *Ovidiu / Publius Ovidius Naso*, este nevoie de **construirea, în zona Peninsulară, a unei Case a lui Ovidiu**

- o construcție nouă care să reconstituie arhitectural locuința lui Publius Ovidius Naso din anii săi de relegare la Tomis, care să funcționeze în calitate de Casă Memorială a poetului și care să poată găzdui, de asemenea, evenimente culturale de calitate. Este recomandată amplasarea obiectivului cultural respectiv în Peninsula

- în Piața Ovidiu sau în imediata vecinătate a acesteia.
Construirea Casei lui Ovidiu este de interes local în plan cultural. Sursa bugetară optimă: bugetul municipalității.

Axa 2 – INFRASTRUCTURA.

Măsuri și acțiuni pentru obiectivul specific 1 – dezvoltarea infrastructurii culturale:

Măsura/acțiunea 1. Construirea Palatului Culturii / Palatului cultural al Dobrogei (variantă moderată – Ateneu). Municipality are nevoie de un **spațiu cultural multifuncțional** de tip monumental, care să reflecte vitalitatea culturală a orașului și care să confirme interesul prioritar pentru cultură al administrației

și comunității locale. Totodată, comunitatea culturală locală se poate exprima plenar într-un spațiu multifuncțional de referință în domeniul culturii, care să reprezinte **platforma culturală cheie** a municipiului. **Obiectivul maximal** în acest domeniu îl reprezintă construirea unui **Palat al Culturii** la Constanța, cu multiple funcționalități culturale (săli de concerte, săli de conferință, ateliere, săli de creație etc.).

Obiectivul moderat îl reprezintă construirea unui spațiu adecvat destinat concertelor și spectacolelor de amplitudine – un **Ateneu Tomitan**.

Locul/spațiul necesar acestei construcții va fi identificat de către Primăria municipiului Constanța, cu luarea în calcul a criteriilor specifice funcționării acestui obiectiv (dimensiuni, așezare centrală, asigurarea facilităților de acces etc).

Realizarea *de facto* a construcției noului imobil cultural revine tot municipalității, iar comunitatea culturală locală va asigura întregul concurs necesar, în funcție de competențele proprii, pentru facilitarea realizării construcției. Realizarea/construirea **Palatului cultural al Dobrogei**

poate reprezenta chiar o **prioritate națională**, bugetată multiplu – prin atragerea de fonduri europene și centrale, prin sprijinul populației etc.

Construirea unui Palat al Culturii (variantă moderată Ateneu) reprezintă un obiectiv de interes local prioritar în domeniul cultural. Sursa bugetară optimă: proiect al Companiei Naționale de Investiții, proiecte europene.

Măsura/acțiunea 2.

Diversificarea **rețelei de case memoriale și muzee în orașul Constanța**. Poate fi utilizat în acest sens instrumentul de construire a unor noi obiective culturale autonome. Primele obiective dintr-o posibilă *rețea* de case memoriale în municipiu pot fi:

Casa lui Ovidius (Peninsulă), Casa lui Anatole Magrin (renovarea și punerea în valoare a fostei reședințe a acestuia de pe strada 22 Decembrie).

Pentru diversificarea rețelei muzeale, se propun ca măsuri și acțiuni separate *Muzeul Municipal, Muzeul Minorităților Dobrogeane, Muzeul Sportului Constanțean.*

Măsura/acțiunea 3.

Realizarea unui monument de for public destinat unirii Dobrogei cu România – Monumentul Unirii Dobrogei,

care să devină un obiectiv/monument istoric de referință pentru viața comunitară și totodată loc tradițional de desfășurare a ceremoniilor de celebrare a Zilei orașului și a Zilei Dobrogei.

Este necesară consolidarea edificării, în municipiul Constanța, a unor **monumente de for public** care să sporească atractivitatea spațiului public al orașului și care să puncteze reperele esențiale ale vieții culturale, spirituale, istorice, artistice etc. ale orașului Constanța. În acest domeniu, **reprezintă proiecte de interes local construirea unui Monument al Unirii Dobrogei, precum și construirea și realizarea, în spațiul public, a unei Galerii/Alei a busturilor marilor oameni politici ai României care au marcat dezvoltarea orașului Constanța.**

Se poate aprecia că spațiile publice de la Poarta 2 și din Peninsula se pretează unor proiecte de amploare privind construirea unui monument de for public privind unirea Dobrogei și, respectiv, a Galeriei/Aleii personalităților.

Măsura/acțiunea 4.

Realizarea unor statui, monumente, monumente de for public destinate personalităților locale și naționale. Se pot lua în calcul propunerile formulate în acest sens de către minoritățile etnice (statuia regelui Carol I, statuie ecvestră a acestuia, noi busturi ale primarilor municipiului Constanța în Parcul arheologic etc). Pentru prioritizarea acțiunii în domeniu este necesară o consultare sectorială separată.

Măsura/acțiunea 5.

Identificarea și punerea în valoare a unui obiectiv cultural și de recreere-divertisment în zona peninsulară și centrală a municipiului Constanța. Este necesară valorizarea unui obiectiv cu funcționalitate culturală și recreere/divertisment, în zona peninsulară și centrală, care să poată fi utilizat pentru desfășurarea constantă/permanentă de activități culturale și recreative / de divertisment, în beneficiul populației municipiului Constanța și al turiștilor alogeni.

Este de preferat ca acest obiectiv să permită desfășurarea de **activități culturale și de divertisment heterogene, multiple, atât pe durata sezonului,**

cât și în afara acestuia, să permită desfășurarea mai multor tipuri de activități și acțiuni culturale și divertisment și în regim permanent, de tip *outdoor*, *indoor* sau hibrid, să aibă o **poziție centrală**, să asigure accesul larg al publicului la obiectiv, să fie apt pentru desfășurarea de activități culturale și de divertisment de o anumită **amplasare** (cu public numeros / sute de persoane) și, în măsura posibilului, să recupereze și să valorifice **mărci și branduri culturale de impact și cu relevanță** în istoria culturală a orașului Constanța și în mentalul public al populației.

Având în vedere situația actuală (stadiul precar de dezvoltare a infrastructurii de profil în zona peninsulară și centrală), este nevoie de identificarea, preluarea în patrimoniu, reabilitarea, modernizarea și/sau reconversia funcțională a unui astfel de obiectiv, în vederea utilizării acestuia ca **element-pivot de infrastructură culturală și de recreere/divertisment**. Un astfel de obiectiv este de **interes local prioritar și este de utilitate publică la nivelul municipiului Constanța**. Pot fi avute în vedere **mărci și branduri emblematice pentru istoria culturală a orașului**

Constanța precum Grădina de Vară, Casa d'Italia etc. Cel mai fezabil obiectiv este **Grădina de Vară**, obiectiv care corespunde acestor criterii și care poate fi preluat în domeniul public de către Primărie, prin expropriere pentru cauză de utilitate publică.

Măsura/acțiunea 6.

Crearea unui spațiu expozițional pentru artiștii constănțeni. Unul dintre punctele slabe ale domeniului cultural îl reprezintă absența unei galerii de artă contemporană, a unui spațiu alternativ celui reprezentat de Muzeul de Artă – spațiu care să fie destinat artiștilor contemporani locali (și naționali). În prezent, Muzeul de Artă Constanța a rămas singurul spațiu în care se expune artă contemporană.

Măsura/acțiunea 7.

Vitalizarea, repararea, renovarea, valorizarea culturală a unor edificii emblematice existente. Pot fi avute în vedere, pentru a fi utilizate ca spații culturale, clădiri cu valoare simbolică în plan cultural din municipiu precum: **Casa d'Italia, Teatrul de Vară Soveja, Teatrul de Vară Mamaia, Vila Regală din Mamaia** etc.

Pentru fiecare dintre acestea, există soluții juridice particulare care pot fi aplicate (exproprieri, achiziții, cumpărare directă), soluții care pot fi identificate și implementate de către Primăria municipiului Constanța.

Măsura/acțiunea 8.

Construirea/asigurarea unui sediu adecvat pentru Teatrul dramatic al Constanței (actualmente *Teatrul de Stat* – singurul teatru de repertoriu din Dobrogea), respectiv **pentru desfășurarea de spectacole de teatru de mari dimensiuni în municipiu.**

Teatrul dramatic local a aniversat în 2021 70 de ani de la înființare, iar infrastructura acestuia (scenă mică, sală cu 270 de locuri) este inadecvată pentru obiectivele și nevoile comunității.

Teatrul de Stat Constanța se adresează atât publicului său tradițional, cât și unui public tânăr, interesat de teme și registre stilistice de actualitate. Un sediu nou, o construcție dedicată teatrului, trebuie amplasată într-o zonă accesibilă publicului constănțean. Această zonă ar putea fi o parte din terenul Parcului Copiilor, din zona străzii Soveja – este singurul spațiu din interiorul orașului în care ar exista posibilitatea de a amenaja un teatru, cu o zonă dedicată parcării și cu spații verzi.

Construcția poate fi realizată în urma unui concurs de proiecte, cu licitație internațională. Teatrul public al Constanței, indiferent de denumire și de instituția care asigură finanțarea, trebuie sprijinit de către autoritatea locală pentru a rămâne una dintre cele mai importante instituții de cultură ale orașului, care poate organiza evenimente de amploare, atât pentru constănțeni, cât și pentru turiști.

Măsura/acțiunea 9. Facilitarea accesului propriu-zis la instituțiile de cultură prin dezvoltarea infrastructurii stradale: mărirea spațiilor de parcare aferente instituțiilor de cultură sau din imediata vecinătate a acestora, cu efect pozitiv asupra angajaților și beneficiarilor acestora. Zone de acțiune prioritară: Biblioteca Județeană „I.N. Roman”, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța, Muzeul de Artă, Muzeul Național al Marinei Române etc. Se va ține cont, în implementarea acestei măsuri, de specificul zonei de amplasare a obiectivelor culturale și al proximității acestora (de exemplu, pentru Peninsula, de „Regulamentul de acces în zona peninsulară a Municipiului Constanța”).

Măsura/acțiunea 10. Filarmonica de Stat Dobrogea. În domeniul artei și muzicii, este nevoie de **reînființarea unei Filarmonici de stat** (Filarmonica de Stat „Dobrogea” / „Marea Neagră”, regională sau municipală), după modelul celor care există în numeroase alte orașe din țară,

precum București, Arad, Bacău, Brașov, Botoșani, Cluj-Napoca, Craiova, Giurgiu, Iași, Oradea, Pitești, Ploiești, Satu-Mare, Sibiu, Târgoviște, Târgu-Mureș, Timișoara etc. **Reînființarea Filarmonicii la Constanța este conexă obiectivului de construire a unui spațiu adecvat desfășurării de concert și alte evenimente artistice și culturale conexe - Ateneul Tomitan** (acesta poate funcționa ca spațiu autonom sau ca parte a unui Palat al Culturii).

Obiectivul specific 2

- **sporirea gradului de conștientizare a valorilor de patrimoniu, reabilitarea și punerea lor în valoare** (în circuitul turistic-economic):

Măsura/acțiunea 1. Trecerea în proprietate, în domeniul public al Municipiului Constanța (intabulare), a zonelor cu vestigii arheologice (ex. Parcul arheologic, zidul antic etc) și realizarea unor proiecte pentru integrarea lor în circuitul turistic.

Măsura/acțiunea 2. Aplicarea sistemică și pe scară largă a unor măsuri punitive pentru proprietarii monumentelor istorice lăsate în paragină (impozitarea dublă, amendarea sau chiar exproprierea), precum și măsuri de stimulare (inclusiv financiară) a proprietarilor dispuși să le recondiționeze. Realizarea unui program integrat de refacere a fațadelor clădirilor, în regim de parteneriat între Primărie și proprietarii monumentelor respective, cel puțin pentru zona peninsulară.

Măsura/acțiunea 3. Aplicarea de măsuri pecuniare celor care vandalizează vestigiile antice, monumentele sau spațiile publice dedicate actelor culturale.

Măsura/acțiunea 4. Regândirea/reamenajarea spațiilor verzi din jurul monumentelor, statuiilor, instituțiilor culturale, cu ajutorul arhitecților și peisagiștilor.

Măsura/acțiunea 5.

Amplasarea de chioșcuri interactive pentru informarea turistică în mai multe puncte din oraș (în gară, la intrarea în zona peninsulară, în parcuri etc.).

Măsura/ acțiunea 6

Stimularea și facilitarea implementării proiectelor culturale în domeniul online (baze de date și produse culturale, proiecte și programe culturale accesibile în mediul online, arhive culturale digitale, produse culturale digitale etc.)".

Axa 3 - MOZAICUL/MULTICULTURALI TATEA.

Obiectivul specific 1: consolidarea/promovarea dialogului intercultural dintre comunități, a modelului de conviețuire interetnică în municipiul și județul Constanța, precum și a specificului național al comunităților locale.

Măsura/acțiunea 1.

Organizarea și desfășurarea anuală a unui Festival al minorităților și multiculturalității. UAT Constanța va sprijini financiar/logistic desfășurarea acestui eveniment.

Măsura/acțiunea 2.

Elaborarea unui calendar anual de acțiuni comune la nivelul UAT Constanța și al comunităților etnice de pe plan local, cu substanțializarea specificului cultural al acestora și consolidarea dialogului intercultural al comunităților în municipiul Constanța. Sprijinirea implementării acțiunilor specifice din calendar de către UAT Constanța și partenerii săi.

Municipalitatea poate avea în vedere, prioritar, proiectele de mai jos ale minorităților etnice, propuse de către reprezentanții acestora pentru implementare, în parteneriat cu municipalitatea (cu surse multiple de finanțare: buget local, buget național, fonduri europene, mediu privat):

Nr. crt.	Denumire proiect	Obiective, descriere, observații
1	Galerie foto <i>Personalități ale minorităților etnice</i>	Realizarea și promovarea unei galerii foto (panouri bilingve), în spații <i>indoor</i> sau <i>outdoor</i> , a personalităților minorităților etnice cu participare/contribuție relevantă la dezvoltarea culturală a orașului/regiunii/țării (propunere a Comunității Elene)
2	Sesiuni publice de prezentare a personalităților din istoria	Prezentarea detaliată a personalităților din rândul minorităților etnice care au avut contribuții relevante la dezvoltarea culturală a

	culturală a Constanței și Dobrogei (minorități etnice)	orașului și județului Constanța, a Dobrogei în general (propunere a Comunității Elene)
3	Realizarea în spațiul public a unei Alei a personalităților minorităților etnice din municipiu (sculpturi / busturi)	Pentru comunitatea elenă este propus Constantin Sarry; se propune realizarea bustului lui Constantin Sarry după cel original realizat de Ion Jalea (propunere a Comunității Elene)
4	Editarea și promovarea unei hărți publice tip 3D cu monumente și case reprezentative pentru fiecare minoritate etnică din municipiu	Realizarea unei hărți 3D cu monumente și case reprezentative din Constanța, pentru fiecare minoritate etnică. Amplasarea acestora în spațiul public, în cadrul unui proiect artistic unitar (propunere a Comunității Elene)

5	Proiect Laser 3D: Monumentele reprezentative ale minorităților etnice	Proiect cu periodicitate anuală – Proiectarea laser, pe clădirile principale din municipiu, a unor imagini relevante din istoria Constanței și a Dobrogei cu monumentele și clădirile reprezentative ale minorităților etnice (propunere a Comunității Elene)
6	Reabilitarea taluzului aferent străzii Aristide Karatzali	Pe strada Aristide Karatzali se află o serie de monumente istorice aflate în pericol iminent de prăbușire urmare a erodării taluzului din zona Plajei Modern. Este nevoie de consolidarea urgentă a taluzului respectiv, ca prioritate atât a Comunității Elene, cât și a administrației locale (propunere a Comunității Elene)
7	Elaborarea unui ghid gastro-etnic al Constanței	Realizarea unui ghid gastro-etnic va facilita promovarea, în mediile locale și pentru turiștii alogeni, a specificului gastronomic al minorităților etnice din municipiu/județ/regiune, precum și a restaurantelor cu preparate culinare specifice

		minorităților – proiect de turism cultural (propunere a Comunității Elene)
8	Elaborarea unui ghid al lăcașelor de cult ale diferitelor confesiuni din municipiul Constanța	Prezența, în zona peninsulară, pe o arie de cca 1 km pătrat, a 8 lăcașe de cult de confesiuni diferite (<i>Octogonul confesional</i>), reprezintă un model de conviețuire care poate fi promovat prin elaborarea unui ghid cu descrierea acestora, programul de vizitare și alte detalii utile – Biserica Greacă <i>Metamorphosis</i> , Sinagoga Askenază, Biserica Armeană <i>Sfânta Maria</i> , Geamia <i>Hunkiar</i> , Moscheea <i>Carol I</i> , Biserica Romano-Catolică <i>Sf. Anton de Padova</i> , Biserica Bulgară <i>Sfântul Nicolae</i> , Catedrala Arhiepiscopală <i>Sfinții Petru și Pavel</i> (propunere a Comunității Elene)
9	Amplasarea, în zona Porții 1 Port Constanța, a unui mobilier urban (tip vagon) similar trenului <i>Orient-Express</i>	Se propune achiziționarea/construirea unui vagon după modelul original din celebrul tren și amplasarea acestuia pe faleza Cazinoului, aproape de Poarta 1 Port. Vizitatorii pot urca în incinta vagonului, unde se pot familiariza cu istoria uneia dintre cele mai cunoscute linii feroviare din lume, care a inclus Constanța, la un moment dat, ca stație <i>terminus</i> (propunere a Comunității Elene)

9	Amplasarea, în zona Porții 1 Port Constanța, a unui mobilier urban (tip vagon) similar trenului <i>Orient-Express</i>	Se propune achiziționarea/construirea unui vagon după modelul original din celebrul tren și amplasarea acestuia pe faleza Cazinoului, aproape de Poarta 1 Port. Vizitatorii pot urca în incinta vagonului, unde se pot familiariza cu istoria uneia dintre cele mai cunoscute linii feroviare din lume, care a inclus Constanța, la un moment dat, ca stație <i>terminus</i> (propunere a Comunității Elene)
10	Realizarea și amplasarea în spațiul public a unui <i>Totem</i> cu evacuarea Tezaurului Național al Poloniei /	Se propun realizarea și amplasarea acestui <i>totem</i> în vecinătatea viitorului mobilier urban (vagon) <i>Orient-Express</i> , pe faleza Cazinoului

	<i>Tezaurului de la Wawel</i> prin portul Constanța (1939)	sau în zona Poarta 1 Port (propunere a Comunității Elene)
11	Realizarea și amplasarea, lângă statuia Reginei Elisabeta de pe faleza Cazinoului, a statuii Regelui Carol I	Statuia va fi realizată <i>în oglindă</i> cu cea a Reginei Elisabeta (<i>Carmen Sylva</i>), prima regină a României. Demersul va evidenția contribuția Regelui Carol I și a Reginei Elisabeta la dezvoltarea orașului Constanța (propunere a Comunității Elene)
12	Realizarea unei statui ecvestre a Regelui Carol I și amplasarea acesteia în scuarul din fața Palatului Regal (astăzi Tribunalul Constanța)	Proiectul ar evidenția în spațiul public contribuția Regelui Carol I la dezvoltarea Dobrogei. Amplasarea statuii ecvestre a acestuia în scuarul din fața fostului Palat Regal ar valoriza <i>patrimoniul regal</i> al municipiului (propunere a Comunității Elene)
13	Achiziționarea <i>Hanului Balcan</i> de către Primărie și valorizarea acestuia ca spațiu cultural	Având în vedere proiectul de modernizare a străzii Ștefan cel Mare și a întregii zone centrale, prin achiziționarea și valorizarea culturală a <i>Hanului Balcan</i> (imobil de patrimoniu) s-ar putea crea un pol de infrastructură culturală în zonă. Proiectul poate viza amenajarea clădirii (cca 40 camere) pentru a găzdui galerii de artă (cca 40 de spații începând cu etajul I), cafenele literare, spații de promovare a artiștilor/actorilor, spectacole diverse (parter, spațiile închise), spații pentru spectacole, colocvii, prezentări etc. (parter, spațiile închise) - propunere a Comunității Elene
14.	Concesionarea unui spațiu public către minoritățile etnice și transformarea acestuia în spațiu de promovare a diversității multiculturale și multietnice	Se propune alocarea unui spațiu public pentru promovare unitară a diversității multiculturale și multietnice, spațiu care ar putea fi identificat în zona plajei Modern, pe sectorul dintre strada Karatzali și Restaurantul Zorile. Zona respectivă ar putea fi utilizată printr-un proiect integrat de punere în valoare a minorităților, cu funcționalitate permanentă (sezon și extrasezon). Proiectul ar include concesionarea spațiului de către minoritățile etnice din municipiu și utilizarea acestuia prin

		proiecte concrete de promovare a specificului cultural și identitar al fiecărei minorități (spații expoziționale, prezentare de produse gastronomice, organizarea de spectacole, concerte, programe artistice etc.) - propunere a Comunității Elene
14.	Concesionarea unui spațiu public către minoritățile etnice și transformarea acestuia în spațiu de promovare a diversității multiculturale și multietnice	Se propune alocarea unui spațiu public pentru promovare unitară a diversității multiculturale și multietnice, spațiu care ar putea fi identificat în zona plajei Modern, pe sectorul dintre strada Karatzali și Restaurantul Zorile. Zona respectivă ar putea fi utilizată printr-un proiect integrat de punere în valoare a minorităților, cu funcționalitate permanentă (sezon și extrasezon). Proiectul ar include concesionarea spațiului de către minoritățile etnice din municipiu și utilizarea acestuia prin proiecte concrete de promovare a specificului cultural și identitar al fiecărei minorități (spații expoziționale, prezentare de produse gastronomice, organizarea de spectacole, concerte, programe artistice etc.) - propunere a Comunității Elene
15.	Construirea unui <i>Muzeu al minorităților dobrogene</i>	Propunerea este sprijinită de marea majoritate a persoanelor consultate în cadrul sondajului efectuat de Uniunea Tătarilor Turco-Musulmani din România / UDTTMR (sondajul a fost realizat în perioada de elaborare a Strategiei, cu participarea a 550 de persoane). Propunerea respectivă este susținută și promovată de către Uniunea Tătarilor Turco-Musulmani din România ca obiectiv principal al comunității care poate fi promovat prin intermediul Strategiei și implementat în perioada de referință a acesteia. Propunere a Uniunii Tătarilor Turco-Musulmani din România / UDTTMR
16.	Construirea unui <i>Muzeu al Sportului Constanțean</i>	Realizarea acestui proiect corespunde tendinței de valorificare a sportului ca motor de promovare a culturii (manifestările sportive au

		un impact semnificativ în rândul tinerilor, iar componenta culturală propriu-zisă a acestora poate fi introdusă complementar). UDTTMR va demara demersul de colectare a exponatelor necesare, iar proiectul va fi derulat în comun de către Primăria Constanța, Consiliul Local Municipal Constanța și partenerii acestora, după identificarea unui spațiu corespunzător și adoptarea unei decizii de demarare a proiectului. Propunere a Uniunii Tătarilor Turco-Musulmani din România / UDTTMR
17.	Înființarea unui <i>Cartier Dobrogean</i> în municipiul Constanța	Din perspectiva dinamicii rapide a extinderii zonelor rezidențiale în municipiul Constanța, proces care favorizează apariția de noi cartiere, poate fi avut în vedere un proiect integrat de acordare, la nivelul străzilor unui viitor cartier, a unor nume aparținând unor personalități reprezentative pentru comunitățile etnice din municipiu. UDTTMR va colecta până la finele anului 2021 nume de figuri emblematice ale comunităților etnice din municipiu pentru formarea bazei de date privind viitoarele denumiri de străzi. Proiectul poate fi implementat prin intermediul Consiliului Local Municipal Constanța. Propunere a Uniunii Tătarilor Turco-Musulmani din România / UDTTMR
18.	Restaurarea unor obiective cu valoare cultural-arhitecturală emblematică pentru comunitățile etnice și pentru municipalitate	Restaurarea unor obiective cu valoare cultural-arhitecturală emblematică pentru comunitățile etnice și pentru municipalitate, prioritar a acelor din zona peninsulară. Propunerea a fost susținută de către comunitatea culturală locală în cadrul dezbaterilor grupului executiv. Proiectul ar putea viza prioritar implicarea autorităților locale, alături de cele centrale, în identificarea de soluții de sprijin privind restaurarea Sinagogii Așkenaze și a Moscheii <i>Carol I.</i>
19.	Spațiu editorial în <i>Revista Tomis</i> alocat moștenirii	Se propune alocarea unui spațiu editorial autonom pentru evidențierea moștenirii

	culturale a comunităților etnice din Constanța/Dobrogea	culturale a comunităților etnice din Constanța/Dobrogea în <i>Revista Tomis</i> , a cărei reînființare este sprijinită de către municipalitate. Se recomandă inițierea unor colaborări cu scriitori / oameni de cultură din rândul minorităților etnice ca parte a strategiei editoriale a <i>Revistei Tomis</i> . Propunere a Uniunii Tătarilor Turco-Musulmani din România / UDTTMR
20.	Desfășurarea anuală a unui <i>Festival multicultural</i>	Festivalul multicultural, organizat în comun de către autoritățile locale, instituțiile publice, asociații ale minorităților etnice, operatori culturali independenți etc., ar putea deveni într-o perioadă foarte scurtă o tradiție anuală reprezentativă pentru municipiu/județ și un reper temporal pentru prelungirea sezonului estival. Propunere a Uniunii Tătarilor Turco-Musulmani din România / UDTTMR
21.	Desfășurarea, în faza de implementare a Strategiei, a unei <i>întâlniri anuale cu reprezentanții comunităților etnice</i>	Se propune ca, în mecanismul de monitorizare a implementării Strategiei, să se desfășoare, în faza de implementare, o întâlnire anuală cu reprezentanții comunităților etnice (liderii grupurilor, asociațiilor și uniunilor din comunități), pentru convenirea și reglementarea aspectelor privind implementarea proiectelor destinate minorităților. Propunere a Uniunii Tătarilor Turco-Musulmani din România / UDTTMR
22.	Atelier de cultură turcă tradițională / concert de muzică tradițională	Proiectul poate fi realizat de către municipalitate, în colaborare cu minoritățile locale interesate. Propunere a Uniunii Democratice Turce din România / UDTR
23.	Celebrarea Zilei Minorităților Naționale din România	Se propune celebrarea Zilei Minorităților Naționale din România (18 decembrie) prin proiecte culturale comune de anvergură – pe baza unor colaborări și parteneriate între municipalitate, minorități, alți parteneri locali

		interesați. Propunere a Uniunii Democrate Turce din România / UDTR	Democrate
24.	Celebrarea în comun a unor evenimente semnificative pentru minoritățile etnice din municipiu	Se are în vedere, ca exemplu pentru minoritatea turcă, celebrarea Zilei Limbii Turce (5 iunie). La nivelul tuturor comunităților se are în vedere, cu prioritate, Festivalul interetnic <i>Primăvara Comunitară</i> , martie. Pentru marcarea acestor evenimente se pot elabora și implementa proiecte culturale pe baza unor colaborări și parteneriate între municipalitate, minorități, alți parteneri locali interesați. Propunere a Uniunii Democrate Turce din România / UDTR	Democrate
25.	Celebrarea în comun a Zilei Culturii Române / 15 Ianuarie, a Zilei Dobrogei și a altor evenimente relevante pentru cultura română și pentru viața culturală locală	Pentru marcarea Zilei Culturii Române, a Zilei Dobrogei și a altor evenimente relevante pentru cultura română și pentru viața culturală locală, se pot elabora și implementa proiecte culturale comune, realizate prin colaborări și parteneriate între municipalitate, minorități, alți parteneri locali interesați (exemplu: Ziua Culturii Române, 15 Ianuarie: <i>Punte culturală Mihai Eminescu - Yunus Emre</i> , „Sub bolta genilor”). Propunere a Uniunii Democrate Turce din România / UDTR.	Democrate

Axa 4 – ADMINISTRAȚIA.

Obiectivul specific 1: crearea și dezvoltarea instituțiilor proprii.

Măsura/acțiunea 1.

Crearea, înființarea/reînființarea unor instituții culturale pe plan local în subordinea Primăriei și/sau Consiliului Local

Este nevoie de **crearea, înființarea/reînființarea unor instituții culturale pe plan local**, în diferite subdomenii ale domeniului cultural, care să acopere nișe și sectoare încă nevalorificate.

1.a. Revista Tomis.

Reînființarea acesteia este de interes local, iar Primăria municipiului Constanța și-a asumat public acest obiectiv și a inițiat deja primele demersuri pe această linie bugetând publicația pe anul 2021.

1.b. Galerii municipale de Artă.

Este nevoie de construirea și/sau amenajarea unor spații adecvate care să funcționeze ca **Galerii municipale de Artă**, pentru promovarea permanentă a produselor artiștilor locali. Se recomandă transformarea actualelor spații/locații cu funcționalitate artistică (Galeriile de Artă de pe strada Ștefan cel Mare nr. 15 și, după caz, cele două locații în care activează filialele Constanța

ale Uniunii Artiștilor Plastici) în *Galerii municipale de Artă*. Este nevoie de efectuarea unor ample lucrări de modernizare a Galeriei de Artă din str. Ștefan cel Mare nr 15, din perspectiva redeschiderii acesteia și transformării ei într-un spațiu propice desfășurării de evenimente artistice relevante. Măsuri similare sunt necesare și în privința sediilor în care funcționează cele două filiale locale ale Uniunii Artiștilor Plastici.

1.c. Construirea unui Muzeu municipal.

Este necesară **construirea unui Muzeu municipal**, după modelul celor mai importante muzee municipale din România. Un Muzeu municipal ar pune în valoare în mod expresiv istoria fabuloasă a locului și s-ar circumscrie dezideratului extinderii infrastructurii culturale locale.

Înființarea Muzeului Municipal (a Casei memoriale a orașului) se realizează prin atribuirea unui spațiu din fondul locativ al municipiului Constanța, în zonă centrală.

În viitorul Muzeu vor putea fi expuse lucrările lui Publius Ovidius Naso, cartea rară din patrimoniul Universității *Ovidius*, Bibliotecii Județene *I.N. Roman* și Centrului Cultural Județean *Teodor T. Burada*, dar și donații provenind

de la personalități ale orașului care dețin numeroase documente, fotografii, mărturii scrise despre istoria recentă a Constanței.

Instituțiile muzeale și Biblioteca Județeană *I.N. Roman*, care dețin astfel de fonduri (greu accesibile publicului larg) pot organiza expoziții temporare și permanente. Se recomandă ca soluție achiziționarea obiectivului **Casa d'Italia** și transformarea acestuia în obiectiv cultural, **viitor sediu al Muzeului Municipal și/sau al Galeriilor Municipale de Artă.**

Măsura/acțiunea 2. Institutul de Dobrogenistică al Academiei Române

În complementaritatea câmpului cultural, în domeniul cercetării poate fi avută în vedere, de către administrația și comunitatea locală, soluția consolidării prestigiului municipiului și județului Constanța, precum și, prin extensie, al regiunii istorice a Dobrogei, la nivel național, prin înființarea, la Constanța, a unui **Institut de Dobrogenistică care să funcționeze sub egida Academiei Române**, cu posibile secții precum Arheologie, Istorie, Balcanistică, Geopolitica Mării Negre etc., după modele deja patentate la nivel național (Centrul de Studii Transilvane) sau chiar a unei **filiale regionale în Dobrogea a Academiei Române**, după modelul celor din Cluj, Iași și Timișoara.

Obiectivul specific 2:

sprijinirea desfășurării unor **evenimente** sectoriale de impact, în diferite subdomenii ale culturii.

Măsura/acțiunea 1.

Se recomandă și se sprijină multiplicarea actualelor instrumente de facilitare a desfășurării unor **tabere sectoriale de creație** (pictură, sculptură, fotografie, literatură, muzică etc.).

Măsura/acțiunea 2.

Se recomandă și se sprijină organizarea și desfășurarea anuală, la Constanța, a unor **evenimente de impact în fiecare subdomeniu al domeniului cultural**, precum: Festival Internațional de Film; Festival Internațional de Teatru Stradal; Festival de Teatru Tinerilor; Festival al minorităților (multiculturalism); Festival Internațional de *Street Art*; Festival Internațional de Muzică; Festival Internațional al Mării (literatură, muzică etc.). Se recomandă ca în cadrul acestor evenimente să se aibă în vedere promovarea prioritară a specificului cultural local.

Pentru organizarea și desfășurarea acestora, se impune utilizarea unor formate de evenimente cu impact semnificativ, precum și, dacă (acolo unde) este cazul, utilizarea

unor *branduri* existente. Componenta *Street Art* poate capacita mediile locale de tineret și poate valoriza resursa umană de tip creativ de pe plan local, constituind *valoarea adăugată* a acestor evenimente.

Pentru organizarea Festivalului Internațional de Teatru, indiferent de structura și mecanismul de finanțare, este nevoie ca acesta să poată deveni rapid un eveniment de amploare, după modelul Festivalului Internațional de Teatru de la Sibiu, eveniment care va cuprinde, pe lângă spectacole de teatru invitate din țară și din străinătate, organizate *indoor*, *outdoor* și *online*, și reprezentații/evenimente stradale, expoziții, instalații urbane, spectacole-lectură, concerte, conferințe etc.

Un astfel de eveniment, promovat adecvat, dezvoltat în mod progresiv, poate transforma orașul Constanța în centrul cultural al României pentru o săptămână, poate sprijini turismul și poate contribui decisiv, în perspectivă, la obținerea titlului de *capitală culturală*. Este dezirabilă articularea, în cadrul Festivalului, a unei componente de teatru antic, care să promoveze legendele și miturile cetății Tomis.

Obiectivul specific 3:

creșterea constantă și progresivă a sprijinului bugetar alocat culturii, în perioada de referință a Strategiei (3).

Măsura/acțiunea 1.

Creșteri progresive ale bugetelor locale destinate culturii la nivelul UAT Constanța.

Municipalitatea își asumă creșteri progresive cu cca 10% ale bugetelor anuale alocate culturii, cel puțin pentru prima jumătate a perioadei de referință a Strategiei (2022-2026), precum și menținerea ulterioară a bugetării la nivelul anului 2026, pentru perioada 2027-2031.

Axa 5 – COEZIUNEA.

Obiectivul specific 1 - elaborarea unei rețele de parteneriate între actorii locali relevanți în plan local.

Măsura/acțiunea 1.

Inițierea, de către UAT Constanța, a tuturor parteneriatelor care se impun pentru punerea în practică a proiectelor și programelor strategice în domeniul cultural, coroborată cu stimularea, de către municipalitate, a unui rol activ al tuturor partenerilor locali ai acesteia în sensul semnării și implementării acestor parteneriate.

Obiectivul specific 2

- acțiune coezivă în planul promovării unei agende unice integrate de evenimente culturale la nivelul municipiului.

Măsura/acțiunea 1.

Gestionarea, de către UAT Constanța, a inițiativei privind promovarea în spațiul public a unei agende lunare de evenimente culturale la nivelul municipiului Constanța, în cooperare cu toți partenerii locali interesați de promovarea unitară a agendei de evenimente. Se recomandă crearea și circularea unei agende integrate de evenimente în plan cultural la nivelul întregului municipiu, care să poată fi accesată și utilizată rapid de către beneficiari.

Obiectivul specific 3

- consolidarea brandului identitar al lui Publius Ovidius Naso.

Măsura/acțiunea 1.

Desfășurarea permanentă de activități culturale la sediul Casei lui Ovidius, îndată ce acest obiectiv va fi construit și dat în folosință.

Măsura/acțiunea 2.

Impulsionarea activității formatelor academice sau de cercetare locale în domeniul studiilor ovidiene (Universitatea Ovidius, Muzeul de Istorie Națională și Arheologie Constanța), în vederea producerii permanente de studii și

analize pe teme ovidiene și promovării municipiului Constanța ca spațiu de cercetare aprofundată a operei ovidiene.

Măsura/acțiunea 3.

Organizarea și desfășurarea, de către UAT Constanța, în parteneriat sau colaborare cu orașul partener Sulmona, a unor evenimente cultural-științifice privind opera poetului latin Publius Ovidius Naso, care să substanțializeze atât relația culturală dintre cele două orașe, cât și potențialul academic al orașului Constanța. Municipiul Constanța poate organiza un Congres Internațional de Studii Ovidiene sau, în colaborare cu parteneri internaționali (Primăria Sulmona, universități etc.), își poate asuma organizarea unei ediții anuale a celui mai important eveniment internațional dedicat lui Ovidius, *Convegno Internazionale Studi Ovidiani*.

Obiectivul specific 4

-implementarea unor programe menite a îmbunătăți și promova identitatea culturală și vizuală a orașului.

Măsura/acțiunea 1.

Promovarea unui proiect privind îmbunătățirea **sistemului standardizat al plăcuțelor stradale cu denumirile arterelor rutiere** și a unui proiect

proiect privind modificarea Nomenclatorului stradal al municipiului, prin operarea unor modificări menite a promova mai insistent personalitățile culturale, artistice, spirituale, academice ale municipiului.

Este nevoie de un proiect integrat privind **marcarea corespunzătoare și unitară a numelor străzilor municipiului Constanța**, care să includă, acolo unde este cazul, descrieri sumare ale personalităților care au dat nume de străzi. Se recomandă **susținerea unui proiect integrat privind marcarea corespunzătoare și unitară a principalelor obiective turistice și culturale** din oraș.

Măsura/acțiunea 2.

Realizarea unei ample Monografii a orașului. În plan identitar, este salutară realizarea unei ample **Monografii a orașului**, care să poată exprima, sintetic, reperele semnificative din istoria orașului, precum și transformările istorice ale unor domenii-cheie și instituții ale orașului (istoria culturală, Portul, Peninsula, evoluția învățământului, istoria artei locale, istoria literară, evoluția arhitecturii locale etc.).

Măsura/acțiunea 3.

Desfășurarea și promovarea unor acțiuni specifice **culturii de securitate**, având în vedere profilul geostrategic și relevanța municipiului în plan regional – conferințe, seminarii

și mese rotunde care evidențiază relevanța geopolitică a municipiului în regiunea extinsă a Mării Negre.

Axa 6 – CETATEA.

Obiectivul specific 1 - consolidarea accesului la cultură al unor categorii defavorizate sau marginalizate.

Măsura/acțiunea 1:
Elaborarea unui calendar anual de acțiuni comune la nivelul UAT Constanța, al Inspectoratului Școlar Județean și al altor parteneri locali. Sprijinirea implementării acțiunilor specifice din calendar de către UAT Constanța și partenerii săi.

Obiectivul specific 2

- creșterea participării tinerilor la viața culturală a Cetății.

Măsura/acțiunea 1:

Desfășurarea și sprijinirea, de către UAT Constanța, a unui Festival anual al tinerilor, cu o componentă autonomă de acțiune culturală.

Măsura/acțiunea 2:

Asigurarea unui "brainstorming" permanent al actorilor culturali locali și al mediilor de tineret. Se are în vedere organizarea de întâlniri periodice cu elevii și studenții din municipiu pe teme culturale (parteneri: municipalitatea, asociațiile de elevi,

studenți și tineri, alți parteneri interesați). Se preconizează că această măsură/acțiune va aduce beneficii concrete, mai ales din perspectiva implicării active a mediilor de tineret din municipiu.

Măsura/acțiunea 3:

Elaborarea unui calendar anual de acțiuni comune la nivelul UAT Constanța, al Inspectoratului Școlar Județean, al organizațiilor de tineret de pe plan local și al altor parteneri, menit a aduce valoare adăugată domeniului cultural prin continuarea sustenabilă a celor mai importante proiecte și inițiative din Programul Capitalei Tineretului.

Sprijinirea implementării acțiunilor specifice din calendar de către UAT Constanța și partenerii săi.

Obiectivul strategic 3

- facilitarea organizării unor evenimente și acțiuni care pot deveni branduri în domeniu.

Măsura/acțiunea 1:

Organizarea și desfășurarea unor serii de conferințe cu titlul „Conferințe la Casino”, în spațiile culturale ale Cazinoului; în cadrul acestora se vor desfășura, cu frecvență lunară, prelegeri ale unor

unor personalități publice, lansări de cărți, dezbateri ale unor chestiuni de interes public etc.

Organizarea și desfășurarea, în extrasezon, unor **conferințe publice după modelul „Conferințelor Dilema Veche”**, în cadrul cărora personalitățile invitate, din diverse domenii, pot genera un dialog activ cu publicul pe teme culturale și conexe, care poate spori interesul acestuia pentru teme de nișă.

AXA 7: CREATIVITATEA.

Măsura/acțiunea 1:

Crearea unui spațiu expozițional pentru studenții de la Arte Vizuale din cadrul Facultății de Arte a Universității Ovidius Constanța.

În momentul de față, în Constanța nu există un spațiu expozițional care să deservească facultatea de profil de la Universitatea Ovidius. În cadrul Facultății de Arte de la Universitatea Ovidius Constanța funcționează specializările *Pedagogia Artelor Plastice și Decorative* – licență și specializarea *Educația Vizuală prin Studiul Peisajului și Figurii* – masterat, iar studenții de la cele două specializări nu dispun de un spațiu unde își pot expune propriile creații.

În alte centre universitare, studenții au posibilitatea de a-și organiza expoziții proprii, cu diferite ocazii (d.e. la absolvire – expunerea lucrărilor la galerii de artă din oraș). Această măsură răspunde nevoii de investiție în promovarea tinerilor creatori la nivel local.

Măsura/acțiunea 2:

Festivalul național/internațional de excelență în muzica clasică de tip cameral pentru copii și tineret

(micro-recitaluri *masterclass* cu profesor invitat).

Festivalul național/internațional de premiere și recunoaștere a excelenței în muzica clasică de tip cameral pentru copii și tineret (care poate include sesiuni de *masterclass*) poate fi organizat anual sau bienal, cu participanți selecționați de către referenți de specialitate, din rândul câștigătorilor multi-premiați la competiții instrumentale artistice de copii și tineret profesionale, în baza rezultatelor, premiilor și distincțiilor de excelență obținute în palmaresul competițional de anvergură, conform vârstei/nivelului de pregătire profesională muzicală.

Manifestarea creează oportunități de încurajare a excelenței prin rezultate dovedite

care se adresează copiilor/tinerilor între 14-32 ani, de orice naționalitate, pentru a le oferi ocazia de a performa *live*, în sistem micro-recital, ca recunoaștere a meritelor deosebite obținute în cariera profesională artistică. Se încurajează și promovează astfel tinerii talentați de pe plan local, din țară și/sau străinătate, creându-se oportunități suplimentare de performanță și exprimare liberă artistică pe scenă.

Măsura/acțiunea 3:

Organizarea anuală/periodică de **atelier de turism pentru ghizi amatori sau profesioniști**, care pot spori implicarea tinerilor în sezonul estival și consolidarea componentei culturale pentru turiștii interesați.

Măsura/acțiunea 4:

Stimularea creativității în zone de nișă. Se au în vedere încurajarea și sprijinirea înființării unor trupe de muzică, teatru etc. (la nivel de amatori) ale elevilor din liceele constănțene, organizarea unor competiții între instituțiile de învățământ pe teme culturale și conexe, organizarea unui cenaclu literar al tinerilor la nivelul orașului (parteneri: municipalitatea, Inspectoratul Școlar Județean, cluburile de oratorie și retorică, alți parteneri interesați) etc.

IX. Planul de acțiune

Pentru implementarea proiectelor, programelor și inițiativelor menționate în Strategie, UAT Constanța va constitui o **Comisie de implementare**, din care vor face parte reprezentanți ai municipalității, administrației locale, instituțiilor publice, operatorilor culturali publici și independenți.

Comisia de implementare va fi numită pentru o perioadă de 2 ani și va avea ca atribuții explicite evaluarea stadiului de implementare a Strategiei, formularea de propuneri privind îmbunătățirea implementării și a onorării angajamentelor asumate de către terți în Strategie, verificarea îndeplinirii acestor angajamente etc.

Comisia va înainta anual conducerii Primăriei municipiului Constanța propuneri privind îmbunătățirea procesului de implementare a Strategiei.

UAT Constanța va elabora și prezenta public **Planuri anuale de acțiune pentru implementarea Strategiei culturale**.

Planurile anuale se vor prezenta în luna decembrie a fiecărui an calendaristic, pentru anul calendaristic următor. Primul Plan de acțiune, pentru anul 2022, va fi prezentat în luna decembrie 2021.

Comisia de implementare va desfășura, cel puțin cu frecvență

semestrială, o **reuniune publică dedicată analizei stadiului implementării Strategiei și a Planurilor de acțiune**, reuniune publică la care va invita reprezentanți ai autorităților publice locale, ai instituțiilor publice, ai instituțiilor de cultură, ai minorităților etnice, ai operatorilor culturali publici și independenți, personalități ale vieții culturale și artistice locale etc.

Prezenta Strategie culturală poate fi amendată și modificată în orice perioadă a duratei de implementare a acesteia, prin Hotărâre a Consiliului Local Municipal Constanța, la inițiativa celor care au competențele legale în acest sens.

X. Concluzii

Disponibilitatea autorităților publice, a instituțiilor publice de cultură, a operatorilor culturali publici și independenți, a reprezentanților vieții culturale, artistice, spirituale, academice și științifice din municipiu, de a participa în mod activ la elaborarea prezentei Strategii, precum și exprimarea, de către aceștia, a disponibilității de a participa la implementarea documentului strategic, reprezintă o garanție a articulării unui grad ridicat de implementare a prezentei Strategii, pe întreaga perioadă de referință.

